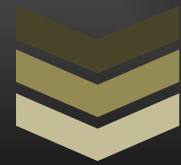

SIF MOLDOVA
SOCIETATE DE INVESTITII FINANCIARE

Cod de Guvernanta Corporativa

*Document aprobat de
Consiliul de Administratie
in 28.02.2013*

CUPRINS

Cap.1. PREAMBUL

Cap.2. DESPRE NOI. DEFINIREA CADRULUI DE FUNCTIONARE

Cap.3. ADUNAREA GENERALA A ACTIONARILOR

Cap.4. DREPTURILE ACTIONARILOR

Cap.5. CONSILIUL DE ADMINISTRATIE

- 5.1.** Prevederi legale si reglementari interne privind organizarea si functionarea consiliului de administratie
- 5.2.** Rolul si obligatiile consiliului de administratie
- 5.3.** Delegarile de competenta
- 5.4.** Regulamentul de organizare si functionare a consiliului de administratie
- 5.5.** Structura consiliului de administratie
  - a. Administratori neexecutivi
  - b. Administratori independenti
  - c. Comitete consultative: Comitetul de Audit; Comitetul de Investitii
- 5.6.** Alegerea si revocarea membrilor consiliului de administratie
- 5.7.** Conditii de eligibilitate pentru functia de administrator
- 5.8.** Remunerarea membrilor consiliului de administratie
- 5.9.** Contracte de administratie

Cap.6. CONDUCEREA EXECUTIVA

- 6.1.** Conducerea executiva
- 6.2.** Delegari de competenta ale Consiliului de Administratie catre Conducerea executiva
- 6.3.** Presedintele Director General
- 6.4.** Vicepresedintele - Director General Adjunct
- 6.5.** Contracte de management

Cap.7. TRANSPARENȚA, RAPORTAREA FINANCIARA, CONTROLUL INTERN SI ADMINISTRAREA RISCULUI

- 7.1.** Raportarea si comunicarea financiara
- 7.2.** Auditorul financiar
- 7.3.** Compartimentul de control intern

Cap.8. CONFLICTUL DE INTERESE SI TRANZACTIILE CU PERSOANE IMPLICATE (“TRANZACTIILE CU SINE”)

Cap.9. REGIMUL INFORMATIEI CORPORATIVE

Cap.10.   *RESPONSABILITATEA SOCIALA*

Cap.11.   *POLITICA INVESTITIONALA*

- 11.1.** Procesul de implementare a deciziei investitionale
- 11.2.** Caracteristicile politicii de investitii
- 11.3.** Majorarea capitalului social

Cap.12.   *PORTOFOLIUL DE ACTIVE*

- 12.1.** Cresterea performantei portofoliului de active printr-un management activ de portofoliu
- 12.2.** Politica de vot la adunarile generale la societatile din portofoliu
- 12.3.** Protejarea intereselor/activelor SIF Moldova prin proceduri judiciare

Cap.13.   *POLITICA DE ADMINISTRARE A RISCULUI*

- 13.1.** Cadrul General
- 13.2.** Managementul Riscurilor investitionale
- 13.3.** Abordarea riscului investitional de catre societate
- 13.4.** Abordarea riscului operational de catre societate

Cap.14.   *POLITICA DE DIVIDEND. RASCUMPARAREA ACTIUNILOR*

- 14.1.** Politica de dividend
- 14.2.** Rascumpararea actiunilor

Cap.15.   *POLITICA CONTABILA SI DE PROVIZIOANE*

- 15.1.** Politica Contabila
- 15.2.** Politica de Provizioane

Cap.16.   *EVALUAREA PERFORMANTEI COMPANIEI SI A ACTIUNII SIF2*

Cap.17.   *PROCESUL DE RESTRUCTURARE/REORGANIZARE A COMPANIEI*

- 17.1.** Actul constitutiv
- 17.2.** Managementul cheltuielilor de functionare/administrare
- 17.3.** Sistemul de administrare

Cap.18.   *POLITICI IN DOMENIUL RESURSELOR UMANE*

Cap.19.   *REVIZUIREA CODULUI*

ANEXE:

DECLARATIA EXPLICI SAU APLICI

ACTUL CONSTITUTIV AL SIF MOLDOVA

ORGANIGRAMA SIF MOLDOVA

SURSELE DE DOCUMENTARE

CAP.1. PREAMBUL

IMPLEMENTAREA PRINCIPILOR DE GUVERNANTA CORPORATIVA

Codul de Guvernanta al SIF Moldova este aliniat Principiilor OECD de Guvernanta Corporativa, Principiilor Guvernantei Corporative emise de Bursa de Valori Bucuresti (BVB) pentru societatile cotate, precum si celor mai bune practici in materie existente in prezent (referinte biografice - in anexa).

Guvernanța corporativă se referă la modul în care sunt împărțite drepturile și responsabilitățile între diferitele categorii de participanți la activitatea companiei, cum sunt actionarii, consiliul de administrație, managerii, angajații, auditorii, specificându-se totodată modul în care se iau deciziile cu privire la activitatea companiei, cum se definesc obiectivele strategice, care sunt mijloacele de atingere a lor și cum se monitorizează performanțele economice.

Practica și dialogul cu actionarii confirmă necesitatea intensificării preocupărilor SIF Moldova de acceptare a formalizării guvernantei corporative, deoarece s-a observat că organizațiile care se dedică implementării principiilor acestea au reușit să asigure cadrul instituțional pentru maximizarea performanțelor.

În acest context, implementarea și dezvoltarea principiilor de guvernanta corporativa, precum și dezvoltarea practicilor de afaceri responsabile și transparente, reprezintă o necesitate în fundamentarea și aplicarea strategiilor și politicilor de investiții, de administrare a portofoliilor și de implementare a obligațiilor de conformitate.

Având astfel definite coordonatele desfășurării activității prin implementarea principiilor de Guvernanta Corporativa, sunt create premisele pentru obținerea unei creșteri a performanței SIF Moldova, în scopul creării și distribuirii de profit, precum și pentru armonizarea intereselor tuturor părților implicate în relația cu compania.

Astfel, urmare a faptului că prin implementarea și aplicarea codurilor, politicilor și principiilor guvernantei corporative se asigură pentru companii nu doar o balanță între conformitate și performanță, ci chiar o reală creștere a eficienței economice și a climatului de investiții, Consiliul de Administrație a decis revizuirea fundamentală a actualului *Regulament de Guvernanta Corporativa al SIF Moldova*, prin adoptarea *Codului de Guvernanta Corporativa al SIF MOLDOVA*, document care integrează principiile și procedurile de guvernanta corporativa deja adoptate de SIF Moldova, dar și cele mai bune practici internaționale în materie.

Implementarea *Codului de Guvernanta Corporativa* in activitatea curenta asigura:

1. protectie imbunatatita a drepturilor actionarilor ;
2. armonizarea intereselor tuturor partilor implicate in relatia cu compania: actionari, administratori, manageri, auditori, salariatii, etc.
3. cresterea transparentei actului managerial printr-o comunicare sustinuta cu actionarii;
4. o balanță între conformitate și performanță;
5. stabilirea unor criterii transparente in procedura de alegere a membrilor Consiliului de administratie si a conducerii executive;
6. cadrul necesar pentru alegerea unui consiliu de administratie cu o structura si componenta care conduc la cresterea eficientei consiliului de administratie; astfel, se recomanda actionarilor sa aiba in vedere la alegerea administratorilor :
  - a. respectarea principiului de majoritate a administratorilor neexecutivi si de majoritate a independentilor dintre membri neexecutivi; o structura a consiliului cu un numar suficienti de administratori independenti asigura functionarea comitetelor consultative necesare, in acord cu recomandarile de aplicare a principiilor de guvernanta corporativa.
  - b. realizarea unui echilibru intre numarul administratorilor vechi, care prin experientă și cunoaștere a companiei asigura continuitatea activitatii si administratorii noi, care incurajeaza dezvoltarea de idei noi .

Codul de Guvernanta Corporativa cuprinde in acelasi timp si noi prevederi privind evaluarea calitativa si independenta a managementului SIF Moldova pe baza unor indicatori de scoring, in acord cu prevederile contractelor de management si administrare, si a gradului de implementare a principiilor de guvernanta corporativa, prin alinierea la practicile consacrate in domeniu:

1. conceptul Scoringului Guvernantei Corporative la SIF Moldova SA reflecta evaluarea implementarii practicilor, politicilor si limitelor in care acestea deservesc interesele actionarilor SIF Moldova SA.
2. implementarea Scoringului Guvernantei Corporative presupune utilizarea unor metode de autoevaluare a performantei manageriale pe baza de indicatori de scoring selectati conform uzantelor la nivel european. Utilizarea metodologiei de scoring la nivel de guvernanta corporativa este o noutate in industria investitionala si are drept scop urmarirea si corectarea deziziilor managementului.
3. metodologia de construire a sistemului de evaluare presupune implementarea de algoritmi de masurare si evaluare a performantei prin intermediul analizei calitative si cantitative de tip scoring.
  - analiza calitativa de tip scoring - utilizeaza metoda de comparare care permite evaluarea compartimentelor, activitatilor si procedurilor de natura calitativa direct si indirect productive.
  - analiza cantitativa de tip scoring - utilizeaza metoda de scoring direct bazata pe construirea de referinte numeric care sa permita evaluarea performantei managementului rezultata din implementarea Codului de Guvernanta Corporativa la nivelul si in cadrul compartimentelor, activitatilor si procedurilor. Analiza performantei in SIF Moldova este un proces continuu, procedurat si controlat atat de management cat si de executiv, prin intermediul Comitetelor de Investitii/Risc.

CAP.2. DEFINIREA CADRULUI DE FUNCTIONARE

Prevederile Codului sunt aliniate legislatiei nationale specifice societatilor comerciale si cadrului de reglementare stabilit de Comisia Nationala a Valorilor Mobiliare din Romania.

Conformitatea cu legislatia incidenta si cu reglementarile aplicabile

In ceea ce priveste legislatia incidenta care se aplică SIF Moldova, guvernanta corporativa in principal stabileste cadrul (structurile si procesele) care permite administratorilor sa isi indeplineasca responsabilitatile legale si sa supravegheze respectarea legislatiei.

Cadrul juridic care guverneaza activitatea SIF Moldova consta din:

- Legea 31/1990 privind societatile comerciale cu modificarile si completarile ulterioare-prevederi aplicabile pentru calitatea SIF Moldova de societate pe actiuni;
- Legea 297/2004 privind piata de capital cu modificarile si completarile ulterioare-prevederi aplicabile pentru calitatea SIF Moldova de emitent listat pe o piata reglementata si pentru calitatea de organism de plasament colectiv (AOPC);
- Ordonanta de Urgenta nr.32/2012 privind organismele de plasament colectiv in valori mobiliare si societatile de administrare a investitiilor, precum si pentru modificarea si completarea Legii nr.297/2004 privind piata de capital;
- Regulamentul CNVM 1/2006 privind emitentii si operatiunile cu valori mobiliare, cu modificarile si completarile ulterioare;
- Regulamentul CNVM 15/2004 privind autorizarea și funcționarea societăților de administrare a investițiilor, a organismelor de plasament colectiv și a depozitarilor cu modificarile si completarile ulterioare;
- Instructiuni, Dispuneri de masuri si Ordonante emise de CNVM;
- Codul Bursei de Valori Bucuresti;
- Codul fiscal (Legea nr. 571/2003 cu modificarile si completarile ulterioare);
- Reglementarile UE privind piata de capital.

Activitatea SIF Moldova, in calitate de AOPC, este supravegheata si reglementata de Comisia Nationala a Valorilor Mobiliare in baza atributiilor prevazute de Legea 297/2004 privind piata de capital si de Regulamentul CNVM nr.15/2004 privind autorizarea și funcționarea societăților de administrare a investițiilor, a organismelor de plasament colectiv și a depozitarilor. SIF Moldova se conformeaza cu reglementările CNVM privind:

- a) conținutul minim al actului constitutiv;
- b) continutul reglementarilor interne;
- c) reguli privind emisiunea, deținerea și vânzarea acțiunilor;
- d) modalitatea de calcul a activului net;
- e) reguli prudențiale privind politica de investiții;
- f) condiții de înlocuire a depozitarului și reguli de asigurare a protecției acționarilor în astfel de situații;
- g) identitatea, cerințele privind calificarea, experiența profesională și integritatea membrilor consiliului de administrație, a conducerii executive, și ale personalului compartimentului de control intern.

CAP.3. ADUNAREA GENERALA A ACTIONARILOR

Organul suprem de conducere al SIF Moldova este Adunarea Generala a Actionarilor (AGA).

Organul suprem de conducere al SIF Moldova este Adunarea Generala a Actionarilor (AGA), care se constituie si functioneaza in conformitate cu prevederile legii si ale Actului Constitutiv al SIF Moldova (anexa).

Adunarile Generale Ordinare si Extraordinare sunt convocate de catre Consiliul de Administratie in conformitate cu prevederile legale si statutare. Lucrarile sedintelor sunt consemnate de secretariatul ales de AGA; procesul verbal este redactat olograf in registrul special.

Pentru Adunarile Generale ale Actionarilor se publica, intr-o sectiune dedicata a www.sifm.ro, detalii privind desfasurarea adunarii: convocatorul AGA; materialele aferente ordinii de zi precum si orice alte informatii referitoare la subiectele ordinii de zi; formularele de exercitare a votului prin procura speciala si buletin de vot prin corespondenta; procedurile de participare si de vot care asigura desfasurarea ordonata si eficienta a lucrarilor Adunarii Generale a Actionarilor si care confera dreptul oricarui actionar de a-si exprima liber opinia asupra chestiunilor aflate in dezbateri.

Proceduri de desfasurare si de vot

Principii recomandate:

Administratorii au obligatia legala de a avea grija de interesele tuturor actionarilor.

Daca actionarii nu voteaza, ei nu se pot plange ca punctele lor de vedere nu sunt luate in considerare.

Stabilirea procedurilor de participare si de vot este atributul exclusiv al Consiliului de Administratie.

Inca de la Adunarea Generala a Actionarilor din aprilie 2008, SIF Moldova a implementat votul prin corespondenta cu transmitere electronica, pe baza Directivei 2007/36/CE a Parlamentului European si a Consiliului din 11 iulie 2007 privind avizul CNVM pe procedura elaborata. Ulterior, implementarea prevederilor Directivei in Regulamentul CNVM nr.6/2009, a mentinut conformitatea continutului Procedurii cu cerintele Regulamentului.

Consiliul de Administratie va putea decide si tinerea AGA prin mijloace electronice constand in:

1. transmisia in timp real a adunarii generale;
2. comunicarea bidirectionala in timp real, care le permite actionarilor sa se adreseze de la distanta adunarii generale;
3. un sistem de vot in cursul adunarii generale, care nu necesita desemnarea unui reprezentant care sa fie prezent fizic la adunare.

Aceasta procedura respecta legislatia comunitara in materie, “Directiva 2007/36/CE a Parlamentului European si a Consiliului, din 11 iulie 2007, privind exercitarea anumitor drepturi ale actionarilor in cadrul societatilor comerciale cotate la bursa”, transpusa in legislatia nationala in “Regulamentul nr 6/2009 privind exercitarea anumitor drepturi ale actionarilor în cadrul adunărilor generale ale societăților comerciale”.

Consiliul de Administratie recomanda ca pentru anumite probleme aferente ordinii de zi a Adunarii Generale a Actionarilor precum discutarea, aprobarea si/sau modificarea situatiilor financiare anuale, fixarea dividendului, alegerea/revocarea membrilor Consiliului, chemarea in raspundere a membrilor Consiliului, dizolvarea/lichidarea societatii - sa nu se foloseasca votul electronic online.

Cerinte de cvorum si adoptare hotarari

Articolele 20, 21 si 22 din Actul Constitutiv al SIF Moldova, prevad urmatoarele **cerinte de cvorum**:

- *“pentru validitatea deliberarilor adunarilor generale ordinare, la prima convocare este necesara prezenta/reprezentarea actionarilor care sa reprezinte cel putin jumătate din capitalul social, iar hotarârile sa fie luate de actionarii ce detin majoritatea absoluta din capitalul social reprezentat in adunare. Daca nu sunt îndeplinite conditiile de validitate, va avea loc o a doua convocare a adunarii, aceasta putând sa delibereze asupra problemelor puse pe ordinea de zi, oricare ar fi partea de capital reprezentata de actionarii rezenti/reprezentati, hotarârile fiind luate cu majoritate (peste 50% din voturile exprimate);*
- *pentru validitatea adunarilor generale extraordinare este necesara la prima convocare prezenta actionarilor reprezentând $\frac{3}{4}$ din capitalul social, iar hotarârile sa fie luate cu votul unui numar de actionari care sa reprezinte cel putin $\frac{1}{2}$ din capitalul social. La convocarile urmatoare este necesara prezenta actionarilor reprezentând $\frac{1}{2}$ din capitalul social, iar hotarârile sa fie luate cu votul unui numar de actionari care sa reprezinte cel putin $\frac{1}{3}$ din capitalul social”.*

In vederea asigurarii flexibilitatii actului decizional la nivelul adunarilor generale si evitarea unor blocaje decizionale, Consiliul de Administratie este preocupat de modificarea actului constitutiv al SIF Moldova in sensul **armonizarii prevederilor acestuia cu legislatia aplicabila si cu necesitatea reducerii cvorumului privind desfasurarea adunarilor, adoptarea de hotarari si delegarea de competente catre Consiliul de Administratie**, in acord si cu aspectele validate in adunarile generale ale actionarilor desfasurate la emitentii de referinta. **Sunt vizate in mod expres eliminarea oricaror limite de detinere a actiunilor SIF2.**

Adunarea Generala a Actionarilor adopta hotarari pe baza unor proiecte propuse de catre Consiliul de Administratie si/sau actionari. Hotararile AGA, semnate de presedintele de sedinta, sunt raportate catre CNVM, BVB si facute publice prin publicare intr-un cotidian de circulatie nationala, Monitorul Oficial partea a IV-a, Buletinul CNVM, afisare pe site-ul oficial si la sediul central si al reprezentantelor SIF Moldova.

Hotararile AGA sunt executorii (de imediata aplicare) din momentul adoptarii lor daca, din cuprinsul lor sau din dispozitii legale, nu este prevazut un alt termen la care urmeaza sa devina executorii.

Precizari privind limita de detinere de 5% din capitalul social al SIF Moldova

Dobandirea, detinerea si instrainarea actiunilor SIF Moldova se va face cu respectarea prevederilor Legii 297/2004 privind piata de capital si a reglementarilor CNVM referitoare la interdictia detinerii, direct sau indirect, a mai mult de 5% din totalul drepturilor de vot.

SIF Moldova si-a armonizat actul constitutiv cu prevederile art. 281¹ din Legea 297/2004. Astfel, art 3 al actului constitutiv prevede astfel:

*(8) Orice persoana poate dobandi cu orice titlu sau poate detine, singura sau impreuna cu persoanele cu care actioneaza in mod concertat, actiuni emise de catre societatea de investitii financiare rezultata din transformarea fondului proprietatii private, **dar nu mai mult de 5% din capitalul social al societatii de investitii financiare.***

(9) Exerciitiul dreptului de vot este suspendat pentru actiunile detinute de actionarii care depasesc limita prevazuta la alin. (8).

Persoanele mentionate la alin. (8) au obligatia ca la atingerea pragului de 5% sa informeze in maxim 3 zile lucratoare societatea de investitii financiare, CNVM si piata reglementata pe care sunt tranzactionate respectivele actiuni.

In termen de 3 luni de la data depasirii limitei de 5% din capitalul social al societatii de investitii financiare, actionarii aflati in aceasta situatie sunt obligati sa vanda actiunile care depasesc limita de detinere.

Reglementarea aplicarii prevederilor art.286¹ din Legea nr.297/2004 privind piata de capital din Romania de catre CNVM s-a facut prin Instructiunea CNVM nr.6/2012 (aprobată prin **Ordinul CNVM 140/14.12.2012**), care a abrogat Instructiunea CNVM nr.1/2006.

CAP.4. DREPTURILE ACTIONARILOR

Cresterea capacitatii de relationare a societatii cu mediul de afaceri, actionari/investitori si actori ai pietei de capital care sa conduca la dezvoltarea mediului necesar stimularii cooperarii, in beneficiul tuturor partenerilor.

Principii recomandate privind relatia cu actionarii/investitorii:

1. *Consiliul trebuie sa asigure un tratament echitabil fata de toti actionarii/investitorii.*
2. *Trebuie să existe un dialog cu acționarii/investitorii bazat pe înțelegerea reciprocă a obiectivelor. Consiliul de Administratie, in intregimea sa, are responsabilitatea de a se asigura că are loc un dialog satisfăcător cu acționarii/investitorii.*
3. *Consiliul de Administratie trebuie sa se asigure ca actionarii minoritari sunt protejati.*
4. *Consiliul de Administratie trebuie să aprecieze faptul că percepțiile actionarilor / investitorilor afecteaza reputatia companiei.*

Practica recomandata pentru Consiliu:

- a) *Diferența dintre percepțiile actionarilor/investitorilor și performanța companiei trebuie să fie gestionata și măsurata pentru a spori sau proteja reputația companiei;*
  - b) *Subiectul referitor la reputația companiei și la legătura acesteia cu actionarii / investitorii trebuie să se regaseasca periodic in agenda Consiliului;*
  - c) *Consiliul trebuie sa identifice grupurile importante de actionari / investitori.*
5. *Consiliul de Administratie trebuie să delege conducerii executive sarcina de a se ocupa în mod proactiv de relatia cu actionarii/investitorii.*

Practica recomandata:

- a) *Managementul trebuie să dezvolte o strategie și sa formuleze politici de gestionare a relațiilor cu fiecare grup al actionarilor / investitorilor;*
  - b) *Consiliul trebuie să supravegheze instituirea mecanismelor și a proceselor care sprijina actionarii / investitorii sa se implice intr-un angajament constructiv in raport cu societatea;*
  - c) *Consiliul trebuie să încurajeze acționarii sa participe la adunarile generale;*
  - d) *Consiliul trebuie să ia în considerare nu numai abordarile formale, dar si procesele informale, pentru a interacționa cu actionarii/investitorii companiei;*
  - e) *Consiliul trebuie să prezinte in raportul sau natura relatiilor companiei cu actionarii/investitorii, precum si rezultatele acestora.*
6. *Consiliul de Administratie trebuie să depuna eforturi pentru realizarea unui echilibru adecvat intre diferitele grupuri de interes ale actionarilor / investitorilor.*

Practica recomandata:

Consiliul trebuie să ia in considerare interesele legitime si asteptarile actionarilor / investitorilor in procesul decizional, pentru cele mai bune interese ale companiei.

7. *Comunicarea transparenta și eficienta cu actionarii/investitorii este esențială pentru construirea și menținerea încrederii si confidentei acestora;*

Practica recomandata:

- a) *Informatiile complete, în timp util, relevante, corecte, sincere si accesibile trebuie să fie furnizate de către societate actionarilor/investitorilor, având în vedere si consideratiile juridice și strategice;*
- b) *Comunicarea cu actionarii/investitorii trebuie să fie într-un limbaj clar și ușor de înțeles;*
- c) *Consiliul trebuie să adopte un ghid de comunicare care sa sprijine un program responsabil de comunicare.*

8. *Consiliul de Administratie trebuie să se asigure de faptul că litigiile sunt rezolvate cât mai eficient și mai rapid posibil.*

Practica recomandata:

Consiliul trebuie să adopte procese formale de soluționare atat pentru litigiile interne cat și pentru cele externe.

SIF Moldova are un numar foarte mare de actionari (peste 5 milioane persoane fizice si juridice), urmare a modului de infiintare a societatii si corespunzator calitatii sale de organism de plasament colectiv.

- 1992- SIF Moldova s-a infiintat in anul 1992, in baza Legii nr. 58/1991 a privatizarii societailor comerciale, in amplul proces de privatizare declansat dupa 1989. Prin intermediul acestor entitati, cetatenii romani detinatori ai certificatelor de actionar au intrat practic in posesia a 30% din capitalul companiilor de stat de la acea vreme. Astfel prin efectul legii FPP-urile au primit participatii de 30% din companiile din portofoliu, portofoliu format pe criterii regionale si setoriale. FPP II Moldova a primit participatii la companii din judetele Bacau, Suceava, Botosani, Neamt, Iasi, Braila, Galati, Vaslui, Tulcea si la societatile din industria textila la nivel national.
- 1996 : Modificarea Legii nr.58/1991 prin Legea nr. 44/1998, Legea nr.55/1995 si Legea nr.133/1996 au trasat cadrul legal pentru transformarea FPP-urilor in societati de investitii financiare ; astfel incepand cu 01.11.1996 functioneaza SIF Moldova.
- 1999 - AGA SIF Moldova din 17.04.1999 a aprobat modificarea Actului Constitutiv, cu stabilirea limitei de detinere la 0,1% din capitalul social
- 1999- Inscrierea actiunii SIF 2 la cota Bursei de Valori Bucuresti la 1 noiembrie 1999 a reprezentat un alt reper semnificativ in evolutia SIF Moldova cu implicatii pozitive atat asupra performantei SIF Moldova/actiunii SIF 2 cat si asupra pietei de capital romanesti in ansamblul ei.
- 2004 - Legea 297/2004 (legea pietei de capital) a modificat limita de detinere la 1% din capitalul social;
- 2005 - Autorizarea SIF Moldova ca Alt Organism de Plasament Colectiv de catre CNVM
- 2012 - Legea nr. 11/2012 de modificare a Legii 297/2004 (legea pietei de capital) – a modificat limita de detinere 5% din capitalul social;

Fundamentul politicii de actionariat consta in respectarea drepturilor actionarilor, asigurandu-le acestora un tratament echitabil; acest deziderat si promovarea unei politici

active sunt coordonate ce sunt implementate de personalul specializat din cadrul compartimentului cu atributii de actionariat.

Comunicarea sustinuta cu actionarii reprezinta o prioritate a conducerii SIF Moldova. In acest sens sunt puse la dispozitia actionarilor/investitorilor informatii suplimentare, unele cu caracter periodic (newsletter) concepute astfel încât să poată permite o informare la zi privind performanta societatii și transparenta actului managerial.

Se are in vedere permanent dezvoltarea comunicării și îmbunătățirea calității informației transmise prin:

- Rapoarte de activitate periodice care exced obligatiile minime de informare, conform cerințelor CNVM;
- Newslettere - cuprind informatiile relevante actualizate privind performanta societatii si structura activelor administrate.

Informatiile periodice si continue relevante (prin rapoarte financiare si non-financiare) sunt diseminate simultan, atat in limba romana cat si in limba engleza.

Prin aceste masuri, actionarii SIF Moldova au la dispozitie, in mod constant si la timp, toate datele necesare pentru a analiza și evalua strategiile investiționale în baza cărora acționeaza conducerea societatii. Totodata, se poate aprecia, în orice moment, gradul de încadrare în indicatorii de performanță generală ai activității ce pot fi regăsiți în cadrul Rapoartelor periodice ale Consiliului de Administrație.

O componenta importanta a relatiei cu actionarii o constituie si corespondenta directa.

Se raspunde la problemele ridicate de acestia, care in principal vizeaza informatii privind plata dividendelor (cuanum, modalitati, proceduri, termene, etc), transferurile pe cauza de moarte (proceduri, cuantum dividende cuvenite, etc), actualizari date personale, modalitati de tranzactionare, date de raportare financiara (rapoarte periodice, activ net, etc), informatii norme de impozitare, regimul de impozitare al nerezidentilor (corespondenta directa, custozi sau alti intermediari) etc.

In conturarea strategiilor pe termen mediu/lung, pe teme importante din activitatea societatii, posibil a fi introduce pe ordinea de zi a adunarilor generale, consiliul de administratie initiaza procese de consultare a actionarilor, investitorilor si analistilor; opiniile primite si evaluarea raspunsurile sunt importante pentru conducerea societatii in fundamentarea deciziilor.

CAP.5. CONSILIUL DE ADMINISTRATIE

Structurile de guvernanta corporativa: transparenta si performanta activitatii

5.1. Prevederi legale si reglementari interne privind organizarea si functionarea Consiliului de Administratie

Administratorii SIF Moldova trebuie sa raspunda cerintelor prevazute de reglementarile incidente functionarii societatii ca societate comerciala pe actiuni si ca AOPC, entitate reglementata de CNVM:

1. Legea 31/1990 republicata cu modificarile si completarile ulterioare referitoare la reglementarile statutului administratorilor;
2. Regulamentul CNVM nr.15/2004 privind autorizarea și funcționarea societăților de administrare a investițiilor, a organismelor de plasament colectiv și a depozitarilor;

Prevederi corporatiste privind organizarea si functionarea Consiliului de Administratie

- a) Actul constitutiv (actul constitutiv actualizat prin modificarea art. 3 alin (8), (9), ca efect al aplicarii Legii nr. 11/2012 [Aviz CNVM nr.13/29.03.2012] si a art.1 alin (8), prin Hotararea Adunarii Generale Ordinare a Actionarilor nr.13/06.04.2012 [Aviz CNVM nr.21/24.04.2012].
- b) Reglementari interne - aviz CNVM 32/02.08.2012
- c) Regulament de guvernanta corporativa – aprobat prin Hotararea CA nr.5/25.02.2011
- d) Regulamentul de organizare si functionare al Consiliului de Administratie al SIF Moldova - aprobat prin Hotararea CA nr.1/23.08.2011

5.2. Rolul si obligatiile consiliului de administratie

Principii de Guvernanta recomandate Consiliului de Administratie

1. *Compania trebuie să fie condusa de un consiliu eficace, care este responsabil in mod colectiv pentru succesul pe termen lung al companiei.*
2. *Consiliul de Administratie trebuie să acționeze în calitate de punct central pentru guvernanta corporativă.*

Practica recomandata pentru Consiliu:

- a) *sa existe o carta/cod care sa-i stabileasca responsabilitatile;*
- b) *sa se monitorizeze relația dintre management și actionari/investitori;*
- c) *sa se asigure de continuitatea, sustenabilitatea si prosperitatea companiei.*

3. *Consiliul de Administratie trebuie să se asigure de faptul că societatea este un organism corporativ responsabil, dar si ca este perceputa în acest fel.*
4. *Consiliul de Administratie trebuie să se asigure de faptul că societatea se afla în conformitate cu legile în vigoare și ca adera la cele mai înalte standarde, norme si coduri care nu sunt obligatorii.*
5. *Consiliul de Administratie trebuie să urmareasca mereu identificarea celor mai bune/eficiente solutii pentru companie*

Practica recomandata:

- a) *Administratorii trebuie să adere la standardele legale de conduită;*
  - b) *Consiliului sau Administratorilor trebuie să li se permită să primeasca consultanță independentă în legătură cu sarcinile lor, in conformitate cu o procedura convenita;*
  - c) *Conflictele reale sau percepute trebuie să fie comunicate Consiliului de Administrație; in cazul existentei unor astfel de conflicte acestea trebuie rezolvate.*
6. *Consiliul de Administratie trebuie să aprecieze faptul ca strategia, riscul, performanța și durabilitatea sunt inseparabile.*

Practica recomandata pentru Consiliu:

- a) *sa informeze și să aprobe strategia;*
  - b) *sa se asigure că strategia este aliniata cu scopul companiei, cu valorile care stau la baza activității sale precum și cu interesele legitime și așteptările actionarilor / investitorilor;*
  - c) *sa ia in considerare faptul că strategia si planul de afaceri nu sunt grevate de riscuri care nu au fost temeinic examinate de către de management;*
  - d) *sa se asigure că strategia va duce la rezultate durabile, ținând seama de oameni, zona și profit.*
7. *Consiliul de Administratie trebuie să asigure o conducere eficientă, bazată pe un fundament etic.*
  8. *Consiliul de Administratie trebuie să se asigure de faptul că etica companiei este gestionata în mod eficient.*
  9. *Consiliul de Administratie trebuie să fie responsabil pentru guvernanta tehnologiei informatiei.*
  10. *Consiliul de Administratie trebuie sa fie asistat de secretarul companiei, care trebuie sa fie o persoana competenta, calificata, experimentata si potrivita pentru acest rol.*

Obligatiile si raspunderile administratorilor sunt reglementate de dispozitiile referitoare la mandat si de cele speciale prevazute de Legea 31/1990 cu modificarile si completarile ulterioare, Legea 297/2004 cu modificarile si completarile ulterioare, OUG nr.32/2012, reglementarile CNVM aplicabile si de prevederile statutare.

Principalul obiectiv al Consiliului de Administratie, pe termen mediu si lung, definit si determinat de particularitatile SIF Moldova si de contextul macroeconomic in care activeaza, este asigurarea unui echilibru intre continuitatea activitatii in conditii optime si satisfacerea asteptarilor actionarilor.

Consiliul de Administratie are obligatia, cel putin premergator adunarii generale a actionarilor, de a evalua mediul in care se desfasoara activitatea, contextul macroeconomic si alte aspecte care pot influenta performantele societatii si de a analiza oportunitatea propunerii pe ordinea de zi a AGA a adoptarii unor decizii privind majorarea/reducerea capitalului social, modificarea formei de administrare, adaptarea structurii organizatorice, fara a se limita la acestea.

Atributiile si limitele de competenta ale Consiliului de Administratie sunt cele prevazute in legislatia incidenta functionarii unei societati de investitii financiare:

- stabileste directiile principale de activitate si de dezvoltare ale societatii;
- defineste strategiile investitionale ale societatii de investitii;
- stabileste politicile contabile si sistemul de control financiar, precum si aprobarea planificarii financiare;
- numeste si revoca conducatorii efectivi si stabileste remuneratia lor;
- supravegheaza activitatea conducatorilor efectivi;
- pregateste raportul anual, organizeaza adunarea generala a actionarilor si implementeaza hotararile acesteia;
- supune spre aprobare adunarii generale a actionarilor in termenele legale raportul cu privire la activitatea societatii, situatiile financiare auditate, precum si proiectul de buget al societatii pe anul in curs;
- aproba numirea, angajarea, eliberarea din functie, respectiv concedierea directorilor de departament, stabileste drepturile si indatoririle acestora;
- aproba operatiunile de incasari si plati;
- aproba operatiunile de vanzare si cumparare de bunuri;
- aproba incheierea sau rezilierea de contracte;
- stabileste tactica si strategia de marketing;
- aproba contractarea de imprumuturi bancare si acordarea de garantii;
- aproba gajarea, inchirierea, constituirea de garantii reale mobiliare si ipotecarea bunurilor societatii;
- incheie contracte cu depozitarul, custodele, auditorul si entitatea care tine evidenta actionarilor;
- aproba reglementarile interne si regulamentul intern;
- aproba procedurile de control intern, audit intern, administrarea riscurilor si asistenta juridica a salariatilor, directorilor si membrilor consiliului de administratie ;
- rezolva orice alte probleme stabilite de adunarea generala a actionarilor;
- pune in aplicare procese pentru a identifica, a evalua si a raspunde riscurilor potientiale ce pot afecta realizarea obiectivelor societatii;
- se asigura ca societatea va dispune de un sistem informatic care sa permita pastrarea in siguranta a evidentelor pretului de piata pentru fiecare activ din portofoliul, a valorii activului net, a valorii unitare a activului net pentru perioadele reglementate de raportare, evidentierea modului de calcul al tuturor comisioanelor, taxelor si tarifelor datorate, cu pastrarea istoricului acestor operatiuni pe o perioada de minimum trei ani;
- aproba incadrarea informatiilor in categoriile de informatii privilegiate si confidentiale si masurile luate pentru gestionarea acestora;

- aproba planul de audit intern si resursele necesare;
- dispune masuri in legatura cu riscurile semnificative raportate de catre auditul intern;
- aproba rapoartele periodice ale compartimentului de audit intern;
- analizeaza propunerile inaintate in scris de reprezentantul compartimentului de control intern si dispune masuri pentru remedierea oricarei situatii de incalcare a legilor, reglementarilor in vigoare incidente pietei de capital sau a procedurilor interne de catre SIF Moldova sau de catre angajatii acesteia;
- aproba rapoartele periodice ale compartimentului de control intern;
- aproba planul de investigatii a controlului intern;
- notifica CNVM si institutiilor pietei de capital implicate asupra situatiilor constatate de reprezentantul compartimentului de control intern privind incalcare regimului juridic aplicabil pietei de capital si asupra masurilor adoptate.
- aproba politici, metodologii si proceduri pentru identificarea, evaluare, monitorizarea si controlul riscurilor semnificative;
- aproba toleranta la risc pentru riscurile semnificative;
- aproba sistemul de raportare a riscurilor semnificative
- dispune masurile necesare pentru controlul riscurilor semnificative.

Sursa: "Reglementari interne SIF Moldova" aviz CNVM 32/02.08.2012

In activitatea sa Consiliul de Administratie adopta hotarari. Hotararile legal adoptate sunt obligatorii pentru conducatorii efectivi si ceilalti administratori si sunt executorii din momentul comunicarii lor in scris sau din momentul informarii generale, prin intermediul secretariatului Consiliului de Administratie, daca din cuprinsul lor nu este prevazut un alt termen ulterior informarii, de la care urmeaza sa intre in vigoare.

Consiliul de Administratie poate crea comitete consultative formate din membrii ai consiliului, insarcinate cu desfasurarea de investigatii si cu elaborarea de recomandari pentru consiliu, in domenii precum auditul, remunerarea administratorilor, directorilor, personalului, nominalizarea de candidati pentru diferitele posturi de conducere, s.a. Consiliul de Administratie stabileste regulile interne ale comitetelor constituite.

5.3. Delegarile de competenta

Consiliul de Administratie aproba delegarile de competente si stabileste limitele de competenta pentru Presedinte Director General, Vicepresedinte Director General Adjunct. Operatiunile efectuate in baza competentelor delegate conducatorilor efectivi sunt raportate Consiliul de Administratie prin rapoarte scrise sau verbale, de regula lunar.

Consiliul de Administratie poate aproba delegarea de competenta catre un administrator neexecutiv, pe perioada in care ambii conducatori efectivi lipsesc motivat din societate.

Delegarea se face in limitele urmatoarelor competente:

1. Aproba operatiunile de incasari si plati;
2. Semneaza documentele catre terti in limitele de competenta ale Vicepresedintelui Director General Adjunct;

3. Aproba tranzactiile cu instrumente financiare, inclusiv participari la majorari de capital social, in limita sumei stabilite prin hotararea Consiliului de Administratie;
4. Aproba incheierea, modificarea sau rezilierea de contracte, in limita BVC aprobat si in limitele de competenta ale Vicepresedintelui Director General Adjunct;
5. Aproba efectuarea de demersuri legale in scopul protejarii intereselor SIF Moldova in litigiile cu alte institutii sau cu societati comerciale.

In decizia de delegare a acestor competente se va preciza durata delegarii si faptul ca nu se acorda dreptul de transmitere a mandatului.

Delegarea nu reprezinta o incredintare a responsabilitatilor de conducator efectiv in sensul Legii 31/1990 si reglementarilor CNVM.

Consiliul de Administratie aproba delegarile de competente si/sau a dreptului de reprezentare, catre alti administratori sau angajatii societatii, fixand si limitele acestora. Operatiunile efectuate in baza competentelor delegate de Consiliul de Administratie altor administratori fac obiectul raportarilor ce vor fi prezentate lunar Consiliului de Administratie. Operatiunile efectuate in baza competentelor delegate de Consiliul de Administratie altor salariati ai SIF Moldova fac obiectul raportarilor ce vor fi prezentate saptamanal conducatorilor efectivi si lunar Consiliului de Administratie.

5.4. Regulamentul de organizare si functionare a Consiliului de Administratie

SIF Moldova este permanent preocupata de optimizarea actului decizional, asa cum rezulta si din adoptarea "Regulamentului de organizare si functionare a Consiliului de Administratie al SIF Moldova"

Consiliul de Administratie isi desfasoara activitatea prin deliberari in cadrul sedintelor convocate conform prevederilor statutare si legale, intrunindu-se cel putin o data pe luna pentru monitorizarea desfasurarii activitatii societatii.

Președintele Director General, sau in lipsa acestuia, Vicepresedintele Director General Adjunct convoacă consiliul de administrație, stabilește ordinea de zi, veghează asupra informării adecvate a membrilor consiliului cu privire la punctele aflate pe ordinea de zi și prezidează întrunirea.

Deliberarile in cadrul sedintelor sunt consemnate de catre secretarul Consiliului de Administratie in timp real, in registrul de procese-verbale, la sfarsitul sedintei fiind semnat procesul-verbal de catre administratorii prezenti. Administratorii care nu participa la sedinte, iau cunostinta de continutul dezbatelor si a hotararilor adoptate in urmatoarea sedinta, acest lucru fiind in scris atat in procesul-verbal cat si in hotarari. Consemnarile secretarului CA sunt completate de inregistrările audio ale sedintelor, precizare in scrisa in fiecare proces-verbal.

Hotararile Consiliului de Administratie sunt executorii pentru angajatii SIF Moldova. Acestea se urmaresc pentru punerea in aplicare si trimestrial se raporteaza Consiliului stadiul implementarii lor.

Problemele solicitate de administratori in cadrul sedintelor fac obiectul verificarilor si raportarilor facute de compartimentele de specialitate (audit, compartiment juridic, control intern , s.a.)

“Regulamentul de organizare si functionare al Consiliului de Administratie al SIF Moldova” este un regulament intern, aprobat prin hotarare a Consiliului de administratie.

Continutul Regulamentului prezinta informatii si reglementeaza aspecte legate de:

Art.1 Organizarea Consiliului de Administratie

Art.2 Sedintele Consiliului de Administratie

Art. 3 Convocarea si Ordinea de zi a sedintei Consiliului de Administratie

Art.4 Desfășurarea ședințelor Consiliului de Administratie

Art.5 Procedura de adoptare a hotararilor Consiliului de Administratie

Art.6 Redactarea, comunicarea si urmarirea hotararilor Consiliului de Administratie

Art.7 Regulile generale privind informarea administratorilor

5.5. Structura consiliului de administratie

Principii recomandate

Stabilirea marimii si structurii componentei Consiliului de Administratie trebuie sa se faca pe criterii de eficienta.

La stabilirea administratorilor care alcatuiesc Consiliul de Administratie trebuie luate in considerare cunoștințele si aptitudinile necesare pentru exercitarea mandatului.

Formarea si pregatirea continuă a membrilor Consiliului de Administratie trebuie să fie efectuată prin procese formale.

Societatea este administrata de catre un consiliu de administratie compus din 7 membri, persoane fizice, alesi sau numiti de adunarea generala pe o perioada de 4 ani, cu posibilitatea de a fi realesi. Membrii Consiliului de Administratie sunt avizati de CNVM. [Act constitutiv, art 7(1)].

Administratorii SIF Moldova trebuie sa raspunda cerintelor prevazute de reglementarile incidente functionarii societatii ca societate comerciala pe actiuni si ca AOPC, entitate reglementata de CNVM , in ceea ce priveste:

- Experienta profesionala intr-un domeniu care se circumscrie activitatii financiar-bancare sau al pietei de capital sau in domeniul juridic de minimum trei ani.
- Consiliul de administratie are in structura administratori executivi si administratori neexecutivi; SIF Moldova, in calitate de societate comerciala pe actiuni obligata legal pentru auditarea situatiilor financiare, are obligatia delegarii conducerii societatii unuia sau mai multor directori, a caror mod de organizare poate fi stabilit prin actul constitutiv sau prin decizie a consiliului de administratie. Directorii (conducatorii efectivii) trebuie să aibă o experiență de minimum trei ani în domeniul administrării de investiții sau în domeniul pieței de capital.
- Administratorii trebuie sa-si exercite mandatul cu indeplinirea obligatiilor impuse de art.144 din Legea 31 republicata cu modificarile si completarile ulterioare:

- obligatia de prudenta si diligență - impune administratorilor obligatia de a actiona cu prudenta și diligență (ca un profesionist). Referința la un "bun administrator" este gândită ca un criteriu obiectiv de evaluare. Obligatia de prudenta și diligență include obligatia de a actiona pe baza unor informatii adecvate;
- regula judecării de afaceri - introduce regula judecării de afaceri, ca o contrapondere la obligatia de prudenta și diligență: conform acestei reguli, administratorii care iau decizii de afaceri cu convingerea îndreptățită că actionează în mod informat și în interesul societății nu pot fi făcuți răspunzători pentru pagube înregistrate ulterior de societate ca urmare a deciziilor respective;
- obligatia de loialitate față de societate - impune administratorilor o obligatie de loialitate față de societate: o dată numiți, administratorii trebuie să actioneze în interesul prioritar al societății, și nu ca reprezentanți ai unor actionari sau ai unor persoane din afara societății;
- obligatia de a nu divulga secretele de afaceri ale societății - interzice administratorilor divulgarea informatiilor confidentiale și a secretelor de afaceri ale societății către terțe părți. Aceasta vine în mod logic în completarea obligatiei lor de loialitate față de societate.

a. Administratori neexecutivi

Principii recomandate:

Puterea in Consiliul de Administratie trebuie să fie distribuita echilibrat, cu existenta unei majoritati a administratorilor non-executivi.

Ca parte a rolului lor în calitate de membri ai unui consiliu unitar, administratorii non-executivi ar trebui să-si aduca aportul constructiv și sa ajute la elaborarea de propuneri privind strategia.

In componenta Consiliului de Administratie majoritatea membrilor este formata din administratori neexecutivi. Membri neexecutivi sunt cei care nu au fost numiti directori. Directori ai societatii, in intelesul legii 31/1990, a legii 297/2004 si a reglementarilor CNVM , sunt conducatorii efectivi, calitate pentru care sunt avizati de CNVM.

Numarul minim de directori membri ai Consiliului de Administratie este de **2 (doi)**, conform Regulamentului CNVM nr. 15/2004, art. 18¹, iar numarul maxim de directori, dintre

---

¹ R 15/2004 Art. 18

(1) În vederea obținerii autorizației de funcționare, S.A.I. trebuie să îndeplinească condițiile prevăzute în Titlul III, Capitolul I din Legea nr.297/2004, precum și următoarele cerințe:

a) să fie administrată de un consiliu de administrație format din cel puțin trei membri, iar conducerea efectivă a activității acesteia trebuie să fie asigurată de cel puțin două persoane fizice, denumite în continuare **conducători**. Conducătorii sunt persoanele care, potrivit actelor constitutive și/sau hotărârii organelor statutare ale S.A.I., sunt împuternicite să conducă și să coordoneze activitatea zilnică a acesteia și sunt investite cu competența de a angaja răspunderea S.A.I.. În această categorie nu se includ persoanele care asigură conducerea nemijlocită a filialelor și a sediilor secundare. În cazul sucursalelor S.A.I., persoane juridice străine

administratori, este de 3, determinat de indeplinirea conditiei prevazuta de Legea 31/1990 R (A) art. 138¹*ca « majoritatea membrilor consiliului de administratie va fi formata din administratori neexecutivi.

In mandatul actual al Consiliului de Administratie (2009-2013) sunt 2 administratori executivi.

b. Administratori independenti

Principii recomandate:

Trebuie imbunatatita relatia independentei fata de managementul executiv printr-o noua abordare, de crestere a accentului pus pe independenta;

Majoritatea dintre administratorii care sunt non-executivi trebuie să fie formata din membrii independenti;

Supravegherea, implicarea in prea multe Consilii de Administratie, conduce la ineficienta, fiind practic imposibila dedicarea in mod practic unei administrari performante si prudentiale.

Definitie: administrator independent in sensul Legii 31/1990 - art. 138²:

- (1) Prin actul constitutiv sau prin hotărâre a adunării generale a acționarilor se poate prevedea ca unul sau mai mulți membri ai consiliului de administrație trebuie să fie independenți
- (2) La desemnarea administratorului independent, adunarea generala a actionarilor va avea in vedere următoarele criterii:
  - a) să nu fie director al societății sau al unei societăți controlate de către aceasta și să nu fi îndeplinit o astfel de funcție în ultimii 5 ani;
  - b) să nu fi fost salariat al societății sau al unei societăți controlate de către aceasta ori să fi avut un astfel de raport de muncă în ultimii 5 ani;
  - c) să nu primească sau să fi primit de la societate ori de la o societate controlată de aceasta o remunerație suplimentară sau alte avantaje, altele decât cele corespunzând calității sale de administrator neexecutiv;
  - d) să nu fie acționar semnificativ al societății;
  - e) să nu aibă sau să fi avut în ultimul an relații de afaceri cu societatea ori cu o societate controlată de aceasta, fie personal, fie ca asociat, acționar, administrator, director sau salariat al unei societăți care are astfel de relații cu societatea, dacă, prin caracterul lor substanțial, acestea sunt de natură a-i afecta obiectivitatea;
  - f) să nu fie sau să fi fost în ultimii 3 ani auditor financiar ori asociat salariat al actualului auditor financiar al societății sau al unei societăți controlate de aceasta;
  - g) să fie director într-o altă societate în care un director al societății este administrator neexecutiv;

care desfășoară activități pe teritoriul României, conducătorii sunt persoanele împuternicite de S.A.I., persoană juridică străină, să conducă activitatea sucursalei și să angajeze legal în România S.A.I.-ul, persoană juridică străină;

b) conducătorii unei S.A.I. trebuie să fie angajați cu contract individual de muncă și pot fi membri ai consiliului de administrație al respectivei S.A.I.;

- h) să nu fi fost administrator neexecutiv al societății mai mult de 3 mandate;
- i) să nu aibă relații de familie cu o persoană aflată în una dintre situațiile prevăzute la lit. a) și d).

Consiliul de Administratie are in vedere respectarea recomandarii legale ca unul sau mai mulți membri ai consiliului de administrație trebuie să fie independent (Legea 31/1990 - articolul 138² și articolul 140²).

Cerinta de administrator independent este legata direct de infiintarea comitetelor consultative. Consiliul de administratie poate crea comitete consultative, care sa fie formate din cel puțin 2 membri ai consiliului , din care cel puțin un membru trebuie sa fie administrator neexecutiv independent.

Recomandarea de administrator independent este si in Codul de Guvernanta Corporativa promovat de Bursa de Valori Bucuresti (BVB), prin Institutul de Guvernanta Corporativa.

SIF Moldova, in calitate de emitent cotate la categoria I a BVB, are permanent in vedere respectarea principiilor (P) de guvernanta corporativa din Codul de Guvernanta Corporativa al BVB. Conform Declaratiei „Aplici sau Explici” (anexata la Raportul anual de activitate, incepand cu 2010), SIF Moldova atesta ca s-a conformat cu 16 din cele 19 principii instituite.

Unul din cele trei principii cu care SIF Moldova nu s-a conformat inca este P7 „Structura Consiliului de Administratie a Emitentului asigura un **numar suficient de membrii independenti**?” .

Explicatia SIF Moldova cuprinsa in declaratie este ca „Structura actuala a Consiliului de Administratie nu asigura un numar suficient de membrii independenti, pentru ca aceasta recomandare a bursei este optionala si in Legea 31/1990, dar societatea isi propune sa indeplineasca acest criteriu odata cu alegerea noului CA pentru mandatul 2013-2017.”

Intrucat prin vointa actionarilor se poate aplica acest principiu, actualul Consiliul de Administratie are in vedere sa propuna catre adunarea generala a actionarilor **recomandari pentru alegerea unui numar suficient de administratori independenti**.

Totodata , la alegerea membrilor consiliului de administratie , actionarii ar trebui sa aiba in vedere cele mai bune practici din domeniu, care recomanda realizarea unui **echilibru** intre numarul administratorilor vechi, care prin experiență și cunoaștere a companiei asigura continuarea activitatii si administratorii noi, care incurajeaza dezvoltarea de idei noi.

c. Comitete consultative

Consiliul de Administratie poate crea comitete consultative, care trebuie sa fie bine structurate, dar fara a abdica de la responsabilitățile proprii. Acestea pot fi formate din membri ai consiliului, insarcinate cu desfasurarea de investigatii si cu elaborarea de recomandari pentru consiliu, in domenii precum auditul, riscul, politica de investitii, remunerarea administratorilor, directorilor, personalului, nominalizarea de candidati pentru diferitele posturi de conducere, s.a. Consiliul de Administratie stabileste regulile interne ale comitetelor constituite.

Principii recomandate pentru comitetele consultative:

1. *Trebuie stabiliti si aprobatii termenii formali de referință pentru fiecare comitet consultativ.*
2. *Termenii de referință ai comitetelor trebuie să fie revizuiti anual.*
3. *Comitetele trebuie să fie constituite în mod adecvat iar componența și termenii de referință trebuie să fie prezentati în raportul integrat.*
4. *Comitetele, altele decât comitetul de risc, trebuie să cuprindă o majoritate de administratori neexecutivi.*
5. *Comitetele trebuie să aibă libertatea de a putea beneficia de consiliere profesională externa independenta la un cost pentru societate care sa fie supus unui proces de aprobare.*

In prezent in cadrul Consiliului de Administratie functioneaza 2 comitete consultative: Comitetul de Audit si Comitetul de Politici Investitionale – Strategii.

Comitetul de Audit

Principiu recomandat

Consiliul de Administratie trebuie să se asigure de faptul că societatea dispune de un comitet de audit eficient și independent.

Rol, mod de constituire:

Comitetul de Audit este un comitet permanent, independent de conducerea SIF Moldova, subordonat Consiliului de Administratie. Comitetul de Audit asista Consiliul de Administratie in indeplinirea responsabilitatilor sale in domeniul raportarii financiare, al controlului intern, auditului intern si al administrarii riscurilor.

Componenta Comitetului de Audit este stabilita de Consiliul de Administratie.

Comitetul de Audit este format dintr-un numar de cel puțin 2 membri alesi dintre administratorii neexecutivi.

Membrii Comitetului de Audit trebuie sa aiba o experienta corespunzatoare atributiilor ce le revin in cadrul comitetului. Cel puțin un membru al Comitetului de Audit trebuie sa detina competenta in contabilitate si/sau audit.

Activitatea Comitetului de Audit este coordonata de un presedinte, ales dintre membrii sai pentru o perioada de sase luni.

Atributii, responsabilitati:

- monitorizeaza procesul de raportare financiara;
- monitorizeaza eficacitatea sistemelor de control intern si de administrare a riscurilor in cadrul SIF Moldova;
- se asigura ca analizele de audit efectuate si rapoartele de audit elaborate sunt conforme cu planul de audit aprobat de Consiliul de Administratie;
- monitorizeaza auditul situatiilor financiare anuale si al situatiilor financiare anuale consolidate;

- monitorizeaza credibilitatea si integritatea informatiei financiare furnizata de societate, in special prin revizuirea relevantei si consistentei standardelor contabile aplicate de aceasta;
- face recomandari Consiliului de Administratie privind alegerea auditorului extern;
- verifica si monitorizeaza independenta si obiectivitatea auditorului extern si, in special, prestarea de servicii suplimentare.

Comitetul de Politici Investitionale - Strategii

Rol, mod de constituire:

Comitetul de Politici Investitionale - Strategii este un comitet consultativ permanent, independent de conducerea executiva a SIF Moldova, subordonat Consiliului de Administratie.

Comitetul de Politici Investitionale - Strategii asista Consiliul de Administratie in indeplinirea responsabilitatilor sale in domeniul elaborarii strategiilor si politicilor investitionale, al urmaririi respectarii deciziilor privind punerea in aplicare a politicii de investitii, a analizei performantei portofoliului de instrumente financiare si al administrarii riscurilor aferente.

Componenta Comitetului de Politici Investitionale - Strategii este stabilita de Consiliul de Administratie.

Comitetul de Politici Investitionale - Strategii este format dintr-un numar de cel putin 2 membri alesi dintre administratorii neexecutivi.

Membrii Comitetului de politici investitionale-strategii trebuie sa aiba o experienta corespunzatoare atributiilor ce le revin in cadrul Comitetului.

Atributii, responsabilitati:

- Emite recomandari Consiliului de Administratie privind strategia de investire/dezinvestire anuala/multianuala;
- Emite recomandari Consiliului de Administratie privind programele de investire/dezinvestire ce sunt in competenta de aprobare a Consiliului de Administratie;
- Emite recomandari Consiliului de Administratie privind:
  - maximizarea performantei portofoliului de instrumente financiare;
  - alocarea activelor pentru cresterea performantei, corelat cu programul de activitate aprobat de AGA, cu declaratia de politici investitionale si cu strategia de investire/dezinvestire aprobata de Consiliul de Administratie si prognozele economice;
- Analizeaza orice propunere de investitii care ii este adresata si care intra in sfera atributiilor Consiliului de Administratie si propune acestuia noi oportunitati de investitii si metode de imbunatatire a activitatii de gestionare eficienta a activelor;
- Pentru fundamentarea recomandarilor adresate Consiliului de Administratie, realizeaza documentari si investigatii in domeniile din sfera sa de competenta.

Recomandarea de guvernanta corporativa - este de a avea si Comitet de Remunerare si Comitet de Nominalizare; limitarile la doar doua comitete au fost determinate de numarul de administratori independenti; in situatia alegerii/existentei unui numar de 3 administratori independenti se propune sa se lucreze cu 3 comitete consultative.

5.6. Alegerea si revocarea membrilor Consiliului de Administratie

Alegerea membrilor Consiliului de Administratie prin votul actionarilor in Adunarea Generala a Actionarilor are la baza o procedura transparenta, prin aducerea la cunostinta publica a continutului dosarului de candidatura si a criteriilor pentru indeplinirea calitatii de administrator la o societate de investitii.

Alegerea unui numar de administratori mai mic de 7, conduce implicit la crearea de locuri vacante in Consiliul de Administratie; pentru completarea locurilor vacante este imputernicita Adunarea Generala a Actionarilor, conform prevederilor statutare, sa numeasca administratori provizorii. Prima adunare generala ordinara va numi un nou administrator. Durata pentru care acesta este ales va fi egala cu perioada ce a ramas pâna la expirarea mandatului predecesorului sau.

Societatea, in calitate de AOPC, respecta reglementarile specifice ale CNVM (art. 18 din Regulamentul CNVM nr. 15/2004) privind procedura de depunere a candidaturilor, procedura publica. Alegerea unui administrator, pe un loc vacant, se face de catre Aunarea Generala a Actionarilor in conformitate cu Actul constitutiv. In conditiile modificarii Actului constitutiv se va formaliza un comitet de nominalizare.

Revocarea membrilor Consiliului de Administratie se va putea face numai de adunarea generala cu votul cerut la adunarile extraordinare.

5.7. Condițiile de eligibilitate pentru functia de administrator la SIF Moldova

Principii privind experienta, calificarile si eficacitatea:

- 1. Consiliul de Administrație și Comitetele acestuia trebuie să aibă un echilibru adecvat de competențe, experiență, independență și cunoaștere a companiei care sa le permita să își îndeplinească atribuțiile și responsabilitățile în mod eficient.*
- 2. Trebuie să existe o procedură formală, riguroasa și transparenta pentru numirea de noi administratori în Consiliu.*
- 3. Toți administratorii trebuie să fie în măsură să aloce suficient timp pentru companie, în scopul de a-si îndeplini responsabilitățile în mod eficient.*
- 4. Toți administratorii trebuie să-si actualizeze și sa-si reîmprospăteze periodic abilitățile și cunoștințele.*
- 5. Consiliului trebuie să-i fie furnizate în timp util informații care sa fie într-o formă și de o calitate corespunzătoare, care sa-i permita să-și îndeplinească atribuțiile sale.*
- 6. Consiliul trebuie să efectueze o evaluare formală și riguroasă a propriilor performanțe, precum si a comitetelor.*
- 7. Toti administratorii trebuie să fie eligibili pentru re-alegere, sub rezerva existentei unei performante continue.*

8. *Ca regula generala, administratorii nu trebuie sa inceapa un nou mandat daca au fost retrasi din angajare activa pentru o perioada substantiala. Aptitudinile si contributiile unui administrator ar putea fi prea indepartate de practicile sau gandirea de business curenta pentru a adauga valoare cu adevarat Consiliului pe termen lung.*
9. *Adaugarea regulata a unor membrii noi in Consiliul de administratie incurajeaza dezvoltarea de idei noi si de cercetare regulata a opiniilor existente.*

Criterii de eligibilitate pentru candidatii la pozitia de administrator al SIF Moldova

Candidatii la functia de administrator al SIF Moldova trebuie sa indeplineasca cerintele legislative obligatorii reglementate de Legea 31/1990 si Regulamentul CNVM 15/2004, respectiv:

- trebuie să aibă studii superioare de lungă durată absolvite cu examen de licență sau de diplomă, după caz;
- trebuie să aibă o experiență profesională într-un domeniu care se circumscrie activității financiar-bancare sau al pieței de capital sau în domeniul juridic de minimum trei ani;
- să aibă o experiență de minimum trei ani în domeniul administrării de investiții sau în domeniul pieței de capital; administrarea portofoliului propriu de valori mobiliare nu se constituie ca dovada a experienței profesionale în domeniul pieței de capital;
- trebuie să aibă o bună reputație și o experiență suficientă pentru a asigura administrarea sigură și prudentă;

Limitarile si incompatibilitatile privind detinerea calitatii de administrator sunt cele impuse de cadrul legal aplicabil. Astfel, este interzisa detinerea calitatii de administrator la SIF Moldova pentru persoanele care:

- au deținut funcția de administrator al unei societăți comerciale române sau străine aflată în curs de reorganizare judiciară sau declarată în stare de faliment, în ultimii doi ani anteriori declanșării procedurii falimentului, situație față de care se demonstrează că sunt răspunzători, dacă răspunderea a fost stabilită prin hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă;
- persoanele care îndeplinesc funcția de depozitar pentru unul din organismele de plasament colectiv administrate;
- persoanele care au fost condamnate printr-o sentință rămasă definitivă pentru gestiune frauduloasă, abuz de încredere, fals, uz de fals, înșelăciune, delapidare, mărturie mincinoasă, dare sau luare de mită, precum și alte infracțiuni de natură economică;
- persoanele care au primit sanctiuni contraventionale privind suspendarea/retragerea autorizatiei sau carora li s-a interzis temporar desfasurarea unor activitati si servicii ce cad sub incidenta legii pietei de capital.

Consiliul de Administratie poate stabili cerinte suplimentare pentru dosarul de candidatura, astfel incat prin membrii sai, consiliul sa-si asigure eficacitatea.

5.8. Remunerarea membrilor Consiliului de Administratie

Principii recomandate privind remunerarea Consiliului

- 1. Membrii Consiliului de Administratie trebuie remunerati adecvat pentru serviciile lor, in mod corect si responsabil.*
- 2. Societatea trebuie să adopte politici de remunerare aliniate la strategia societatii și care sa fie legate de performanta individuala.*
- 3. Politica de remunerare trebuie să abordeze indemnizatia de bază, contractele angajatilor, beneficiile compensatorii si de pensionare, programele pe bază de acțiuni, precum si alte programe de stimulente pe termen lung.*
- 4. Compania trebuie să faca publica remuneratia fiecărui administrator.*
- 5. Acționarii trebuie să aprobe politica de remunerare a membrilor Consiliului de Administratie.*

Raportul de remunerare, inclus în raportul integrat, trebuie să includă:

- toate beneficiile platite administratorilor;
- politica privind salariul de bază;
- utilizarea valorilor de referinta;
- programe de stimulare pentru a încuraja pastrarea angajatilor in companie.

In prezent Consiliul de Administratie indeplineste sarcinile privind stabilirea politicii de remunerare pentru administratori si directori, care este supusa anual aprobarii AGA.

Conform prevederilor Legii 31/1190, anual, Adunarea Generala a Actionarilor aproba politica de remunerare pentru administratori si membrii conducerii executive, cat si participarea la profit, avand in vedere indeplinirea indicatorilor de performanta, rezultatele economico – financiare ale societatii, criteriile de performanta si responsabilitatile impuse prin programul de activitate, bugetul de venituri si cheltuieli.

In Raportul anual al Consiliului de Administratie este prezentata suma totala a remuneratiei administratorilor si directorilor executivi, rezultata din calitatea pe care o detin.

5.9. Contractele de administratie

Ca urmare a:

- implementarii principiilor de guvernanta corporativa privind: realizarea unei comunicari efective si active cu actionarii, asigurarea functionarii Consiliului de Administratie ca un organism colectiv pe baza unei informari corecte si complete si adoptarea unor structuri clare si transparente de guvernanta corporativa ce vor fi dezvaluite in mod adecvat publicului larg,
  - opiniilor si recomandarilor formulate de actionari si investitori,
- si pentru asigurarea cresterii responsabilitatii actului de administrare, s-a apreciat ca oportuna incheierea contractelor de administratie cu toti administratorii, incepand cu 2011.

Contractul de administratie pentru mandatul 2009-2013, a fost elaborat in conformitate cu prevederile art. 144¹ si cu celelalte prevederi ale Legii societatilor comerciale nr. 31/1990 republicata, cu modificarile ulterioare, a fost supus aprobarii Adunarii generale ordinare a actionarilor din 22.04.2011², devenind astfel un contract de adeziune semnat ulterior de catre fiecare administrator.

Contractul de administratie a fost adus la cunostinta actionarilor prealabil aprobarii AGA , a fost comunicat auditorului financiar independent, a facut obiectul unui Raport curent al SIF Moldova si a fost publicat in Buletinul CNVM .

Intrucat Actul Constitutiv al SIF Moldova nu contine prevederi privind remuneratia administratorilor si a directorilor, este atributul Adunarii Generale a Actionarilor, in conformitate cu art.153¹⁸ din Legea nr.31/1990 republicata, cu modificarile si completarile ulterioare, sa stabileasca:

- (1) Remuneratia membrilor consiliului de administratie sau a consiliului de supraveghere este stabilita prin actul constitutiv sau prin hotarare a adunarii generale a actionarilor.
- (2) Remuneratia suplimentara a membrilor consiliului de administratie sau ai consiliului de supraveghere insarcinati cu functii specifice in cadrul organului respectiv, precum si remuneratia directorilor, in sistemul unitar, ori a membrilor directoratului, in sistemul dualist, sunt stabilite de consiliul de administratie, respectiv de consiliul de supraveghere. Actul constitutiv sau adunarea generala a actionarilor fixeaza limitele generale ale tuturor remuneratiilor acordate in acest fel.
- (3) Orice alte avantaje pot fi acordate numai in conformitate cu alin. (1) si (2)

Nivelul remuneratiei este propus de catre Consiliul de Administratie si inaintat spre aprobare Adunarii Generale a Actionarilor pe baza responsabilitatilor asumate de catre parti si a altor termeni si conditii prevazute in contractele de administratie si contractele de management ale Directorului General si Directorului General Adjunct. Baza de stabilire a remuneratiei este data de indicatorii financiari ai SIF Moldova si comparatia medie cu societati similare in ceea ce priveste profitabilitatea societatii si a performantei actiunii SIF2.

Remunerarea administratorilor consta din:

- *Indemnizatia lunara*; in prezent indemnizatia reprezenta un indice de multiplicare al salariului mediu tarifar calculat in baza statului de functiuni lunar;
- *indemnizatia suplimentara pentru participarea administratorului care face parte dintr-un comitet consultativ al consiliului de administratie*- nivelul acesteia reprezinta un procent din remuneratia lunara a acestuia;
- *participarea la profit* - propunerea adresata AGA este fundamentata avand in vedere rezultatele economico – financiare ale societatii , gradul de indeplinire a indicatorilor de performanta impuse prin programul de activitate, bugetul de venituri si cheltuieli, performanta in cadrul sectorului de activitate.

---

² AGAO din 22.04.2011, prin hotararea nr.7 a hotarat ca “Aproba incheierea contractelor de administratie cu fiecare administrator al SIF Moldova SA pe perioada actualului mandat, incepand cu 01 mai 2011”

In proiectul de modificare a actului constitutiv este prevazut nivelul remuneratiilor lunare ale administratorilor si marimea remuneratiei suplimentare ale administratorilor care fac parte din comitetele consultative ale consiliului de administratie. Deasemenea, proiectul mai prevede ca administratorii au dreptul la decontarea cheltuielilor efectuate in scopul exercitarii mandatului si ca orice alte avantaje pot fi acordate administratorilor numai cu aprobarea adunarii generale a actionarilor.

CAP.6. CONDUCEREA EXECUTIVA

Evaluarea Managementului este realizata de catre Consiliul de Administratie al companiei.

Principii privind relatia dintre Consiliul de Administratie si Conducerea Executiva

1. Pentru a face posibila o masura relevanta a performantei Conducerii Executive, este imperativ ca un **etalon** potrivit sa fie ales. Acest lucru devine o preocupare deosebita atunci cand managerii trebuie sa fie platiti in functie de performanta. Consiliul trebuie sa evalueze periodic daca etalonul ales mai este relevant;
2. Evaluarea independenta a performantei Conducerii Executive intr-un cadru obiectiv si cantitativ se poate realiza prin Comitetul Investitional (sau prin infiintarea unui Comitet pentru Relatia cu Managementul) care sa fie compus din administrator neexecutivi, si daca e posibil din administratori independenti. Acestia pot analiza activitatea de investitii si performanta activitatii desfasurate (inclusiv analiza veniturilor si cheltuielilor pentru perioada supusa evaluarii). Comitetul ar trebui sa evalueze formal, in fiecare an, performanta Conducerii Executive si sa descrie concluziile si rationamentele in Raportul Anual.

In mod ideal, Comitetul trebuie sa urmareasca urmatoarele:

- Sa fie compus doar din administratori nenexecutivi, chiar independenti, si sa se intalneasca cu Managementul trimestrial; sa nu accepte nici o alta remuneratie directa sau indirecta de la Companie sau de la Management, in afara de remuneratia datorata ca urmare a detinerii calitatii de membru in Consiliul de Administratie;
- Sa se raporteze fata de un etalon;
- Trebuie luate in considerare la evaluare toate activitatile desfasurate intrucat performanta managementului nu presupune numai urmarirea cresterii profitului. De exemplu, efectele rascumpararii actiunilor proprii, precum si evolutia VAN nu se reflecta in indicatorii de profitabilitate;
- Sa monitorizeze indeaproape cheltuielile;
- Sa evalueze performanta obtinuta;
- Sa specifice perioada in care performanta managementului va fi evaluata;
- Sa stabileasca nivelul maxim de volatilitate/risc acceptat;
- Sa evalueze performanta in comparatie cu un grup potrivit de egali, pe langa comparatiile fata de etalon.

6.1. Conducerea executiva

SIF Moldova, in calitate de societate comerciale pe actiuni obligata legal pentru auditarea situatiilor financiare, are obligatia delegarii conducerii societatii unuia sau mai multor directori, numind pe unul dintre ei director general (Legea 31/1990 R (A), art. 143*).

SIF Moldova, ca AOPC, entitate reglementata de CNVM, are obligatia ca cel puțin două persoane fizice sa asigure conducerea efectiva.

Modul de organizare a activitatii directorilor poate fi stabilit prin actul constitutiv sau prin decizie a consiliului de administratie. Legea 31/1990 R (A), ART. 143¹
Statutul SIF Moldova prevede posibilitatea delegarii unor atributii ale CA catre un comitet de directie, compus din membri alesi dintre administratori fixându-le în acelasi timp si remuneratia (*Statut , art.7 (17)*)

In mandatul 2009-2013, Consiliul de Administratie a ales conducerea efectiva a SIF Moldova, in componenta Presedinte Director General si Vicepresedinte Director General Adjunct. Reglementarile interne SIF Moldova, avizate de CNVM prin AVIZUL nr. 32/02.08.2012, cuprind aceasta forma de functionare a CA, cu delegari catre doi conducatori efectivi. Prin acte individuale CNVM a avizat conducatorii efectivi (PDG si VPDGA).

Echivalenta denumiri director/conducator

- *Decizia CNVM nr.415/05.03.2008 asimileaza functia de director prevazuta de art.143 din legea 31/1990 cu cea de conducator prevazuta la art.14 din legea 297/2004.*
- *Disponerea de măsuri CNVM NR. 19/11.10.2012 - termenul „conducător” utilizat de Legea nr. 297/2004 și Regulamentul C.N.V.M. nr. 15/2004 este echivalent cu termenul „director/membru al directoratului” introdus de OUG nr. 32/2102*

Conducerea executivă a societatii este asigurată, în conformitate cu prevederile Actului Constitutiv si ale reglementarilor legale în vigoare, de către Directorul General si respectiv Directorul General Adjunct.

Conducerea executivă este numită de către Consiliul de Administratie al societatii si informează Consiliul de Administratie cu privire la activitatea defăsurată între sedintele periodice ale acestuia.

Conducerea executivă este împuternicită să conducă si să coordoneze activitatea zilnică a societatii si este investită cu compententa de a angaja răspunderea societatii.

Conducătorii efectivi ai societatii sunt răspunzători pentru asigurarea respectării prezentelor reglementari si a procedurilor de lucru.

6.2. Delegari de competenta ale Consiliului de Administratie catre Conducerea executiva

La aceasta data, prin hotarare a consiliului de administratie urmatoarele atributii ale Consiliului de Administratie sunt delegate în competența Presedintelui Director General, Vicepresedintelui Director General Adjunct

1. Presedintele Director General, sau in absenta acestuia Vicepreședintele Director General Adjunct, aproba operatiunile de încasari si plati.
2. Presedintele Director General si Vicepresedintele Director General Adjunct semneaza documentele catre terti pentru activitatile specifice pe care le coordoneaza, in limitele de competente.

3. Presedintele Director General, sau in absenta acestuia Vicepreședintele Director General Adjunct, aproba achizițiile si vanzarile de mijloace fixe si imobilizari necorporale necesare desfasurarii activitatii, in limita B.V.C. aprobat, cu exceptia achizițiilor si vanzarilor de terenuri si cladiri.
4. Presedintele Director General, sau in absenta acestuia Vicepreședintele Director General Adjunct, aproba operatiunile de vanzare si cumparare de bunuri, in limita BVC.
5. Presedintele Director General, sau in absenta acestuia Vicepreședintele Director General Adjunct, aproba inchirierea spatiilor disponibile si a bunurilor societatii.
6. Presedintele Director General, sau in absenta acestuia Vicepreședintele Director General Adjunct, aproba tranzacțiile cu instrumente financiare, inclusiv participari la majorari de capital social, in limita strategiilor investitionale stabilite de Consiliul de Administratie.
7. Presedintele Director General, sau in absenta acestuia Vicepreședintele Director General Adjunct, aprobă încheierea, modificarea sau rezilierea de contracte, in limita B.V.C. aprobat. Contractele de depozitare, de registru, de distribuire dividende si de audit financiar sunt de competenta Presedintelui Director General.
8. Presedintele Director General, sau in absenta acestuia Vicepreședinte Director General Adjunct, aprobă efectuarea de demersuri legale în scopul protejării intereselor SIF Moldova în litigiile cu alte instituții sau cu societăți comerciale.
9. Presedintele Director General, sau in absenta acestuia Vicepreședintele Director General Adjunct, aprobă sponsorizări sau mecenate, in limita B.V.C. aprobat.
10. Reprezentarea SIF Moldova în societăți comerciale, instanțe judecătorești, relațiile cu alte instituții sau persoane va fi efectuată pe bază de mandat sau contract cu persoane desemnate de Președinte Director General, sau în absența acestuia de Vicepresedinte Director General Adjunct.
11. Rezolvarea oricăror alte probleme stabilite de Consiliul de Administrație.

Sursa: "Reglementari interne SIF Moldova" aviz CNVM 32/02.08.2012

6.3. Presedinte Director General

Principii privind rolul Presedintelui Consiliului de Administratie:

- *Este important sa se aleaga in calitatea de presedinte o persoana de un calibru adecvat.*
- *Presedintele are un rol cheie pentru asigurarea ca Consiliul de Administratie isi indeplineste obligatiile de diligenta si prudenta in administrare fata de actionari. Responsabilitatile rolului Presedintelui au evoluat in mod semnificativ in ultimii ani, in special in evaluarea Consiliului de Administratie;*
- *Președintele este responsabil pentru conducerea Consiliului de Administrație și asigurarea eficienței cu privire la toate aspectele legate de rolul său;*
- *Presedintele Consiliului de Administrație trebuie sa fie disponibil pentru a raspunde cererilor actionarilor si sa fie un mesager pentru punctele de vedere ale acestora. De asemenea, Presedintele trebuie sa dea un raspuns prompt si motivat intrebarilor actionarilor. Actionarii trebuie sa fie consultati mai ales atunci cand se iau in considerare chestiuni precum directiile de investitii, benchmark-ul folosit, controlul discountului pretului de piata al actiunii fata de valoarea unitara a activului net (VUAN).*

Presedintele este ales de Consiliul de Administratie dintre membrii sai si indeplineste si functia de Director General si conducator efectiv al societatii.

Presedintele Consiliului de Administratie:

- convoaca Consiliul de Administratie cel puțin o data pe luna;
- prezideaza sedintele Consiliului de Administratie;
- urmareste indeplinirea hotararilor Consiliului de Administratie;
- conduce lucrarile Adunarii Generale a Actionarilor si supune dezbaterii si aprobarii Adunarii Generale a Actionarilor problemele inscrise pe ordinea de zi.

In calitate de Director General pune in executare hotararile Consiliului de Administratie, sens in care emite decizii scrise si dispozitii. Deciziile si dispozitiile sunt executorii imediat si isi produc efecte din momentul in care sunt aduse la cunostinta persoanelor care sunt abilitate sa le duca la indeplinire.

6.4. Vicepresedintele – Director General Adjunct

Vicepresedintele este ales de Consiliul de Administratie dintre membrii sai si indeplineste si functia de Director General Adjunct si conducator efectiv al societatii.

In absenta Presedintelui Director General, indeplineste atributiile acestuia corespunzatoare calitatii de Presedinte al Consiliului de Administratie si celei de Director General al societatii.

6.5. Contractele de management

Principii privind remunerarea Conducerii Executive

Nivelul remunerarii trebuie sa fie unul adecvat, potrivit cu caracteristicile SIF Moldova, de companie activa, cu un grad ridicat de complexitate, dar trebuie luat in considerare si nivelul pietei in care compania isi desfasoara activitatea. Pentru realizarea unor performante deosebite, se recomanda acordarea unor bonusuri raportate la acestea.

Mandatul Managementului Executiv la SIF Moldova este de 4 ani, in conformitate cu Contractul care se incheie cu Consiliul de Administratie atunci cand acesta isi incepe mandatul.

In proiectul de modificare a actului constitutiv al SIF Moldova sunt stabilite nivelurile remuneratiilor directorului general si directorului general adjunct, precum si directorilor carora li se poate delega conducerea societatii. Nivelurile remuneratiilor pentru fiecare director sunt stabilite de consiliul de administratie iar orice alte avantaje pot fi acordate directorilor numai cu aprobarea adunarii generale a actionarilor.

CAP.7. TRANSPARENȚA, RAPORTAREA FINANCIARĂ, CONTROLUL INTERN ȘI ADMINISTRAREA RISCULUI

Transparența, buna comunicare corporativă și calitatea rapoartelor către investitori.

7.1. Raportarea și comunicarea financiară

Situațiile financiare sunt întocmite și prezentate în conformitate cu Reglementările contabile, conforme cu Directiva a IV-a CEE aplicabile instituțiilor reglementate și supravegheate de CNVM, aprobate conform Ordinului 13/2011 de aprobare a Regulamentului nr. 4/2011. Moneda de raportare a situațiilor financiare este leul. Situațiile financiare sunt compuse din: Situația activelor, datoriilor și capitalurilor proprii, Contul de profit și pierdere, Situația modificărilor capitalurilor proprii, Situația fluxurilor de trezorerie, Note și politici contabile la situațiile financiare.

Situațiile financiare sunt revizuite semestrial și auditate anual de către un auditor “big four”.

Considerând că raportarea financiară în conformitate cu IFRS este mai relevantă pentru necesitățile investitorilor și răspunde mai bine cerințelor de informare ale utilizatorilor, în contextul susținerii și promovării unui limbaj global de comunicare financiară, în vederea creșterii transparenței și credibilizării raportării financiare, SIF Moldova este pregătită pentru îndeplinirea obligațiilor ce îi vor reveni, referitor la întocmirea situațiilor financiare conform IFRS (pentru situațiile financiare individuale și consolidate).

SIF Moldova a întocmit pentru prima dată situații financiare individuale în conformitate cu IFRS pentru exercițiul financiar încheiat la 31 decembrie 2011, situațiile financiare IFRS fiind întocmite doar pentru scop informativ.

În perioada de tranziție, pentru a crește gradul de înțelegere a rezultatelor financiare IFRS de către acționarii săi, astfel încât să se asigure un control sporit al acestora asupra gradului de realizare a strategiilor Consiliului de Administrație, conducerea SIF Moldova împreună cu un consultant financiar au elaborat ghidul “Prezentarea impactului adoptării IFRS la SIF Moldova la 31 decembrie 2011”.

Ghidul cuprinde aspecte privind guvernanta corporativă, rezultatele și principalii indicatori financiari ai SIF Moldova la nivel individual și consolidat și explică diferențele existente între cele două seturi de reglementări contabile.

7.2. Auditorul financiar

Principiu recomandat

Consiliul de Administrație trebuie să se asigure că există un sistem eficient de audit intern bazat pe risc.

Situatiile financiare ale SIF Moldova sunt supuse revizuirii semestriale si auditarii anuale. Totodata, SIF Moldova si-a organizat auditul intern în conformitate cu prevederile legale în vigoare.

Alegerea auditorului financiar

Conform recomandarilor privind aplicarea principiilor de guvernanta corporativa, Comitetul de Audit face recomandari Consiliului de Administratie privind selectarea, numirea, renumirea si inlocuirea auditorului financiar, precum si termenii si conditiile remunerarii acestuia. Pe aceste considerente, se initiaza procedura de preselectie a auditorului financiar, care sa asigure supunerea la vot a unei candidaturi ce indeplineste, la nivel de excelenta, big four, criteriile profesionale necesare exercitarii atributiilor de auditor.

Comitetul de Audit

Rolul, modul de constituire, atributiile si responsabilitatile Comitetului de Audit sunt prezentate in capitolul 5.5 *Structura Consiliului de Administratie, litera c. Comitete consultative*

Comitetul de Audit se intruneste cel putin trimestrial si ori de cate ori este necesar.

Comitetul de Audit se intruneste pentru analizarea raportului de audit si/sau a opiniei auditorului extern cu privire la aspectele esentiale care rezulta din auditul situatiilor financiare anuale/raportarilor semestriale, precum si cu privire la procesul de raportare financiara, si va recomanda masurile ce se impun a fi luate.

Deliberarile din cadrul sedintelor Comitetului de Audit sunt consemnate intr-un registru si sunt prezentate Consiliului de Administratie.

Trimestrial, Comitetul de Audit prezinta Consiliului de Administratie un raport care va cuprinde o sinteza a activitatii desfasurate si recomandari privind domeniile ce intra in sfera atributiilor sale, respectiv domeniul raportarii financiare, al controlului intern si al administrarii riscurilor. Raportul trimestrial al Comitetului de Audit va include referiri privind aspectele esentiale care rezulta din procesul de raportare trimestriala realizat conform reglementarilor CNVM.

7.3. Compartimentul de control intern

Principiu recomandat

Consiliul de Administratie rebuie să prezinte un raport cu privire la eficacitatea sistemului de control intern.

Compartimentul de control intern asigura supravegherea respectarii de catre SIF Moldova si personalul acesteia a legislatiei in vigoare incidente pietei de capital, precum si a reglementarilor si procedurilor interne.

Salariatul care indeplineste calitatea de reprezentant al compartimentului de control intern (RCCI) este supus autorizarii CNVM, conform Regulamentului CNVM nr.15/2004, si inregistrarii in Registrul public al CNVM conform Regulament nr.4/2009. In indeplinirea atributiunilor ce ii revin reprezentantul compartimentului de control intern raporteaza direct Consiliului de Administratie si/sau Presedintelui SIF Moldova.

CAP.8. CONFLICTUL DE INTERESE SI TRANZACTIILE CU PERSOANE IMPLICATE (“TRANZACTIILE CU SINE”)

In cazul unui conflict de interese, toate deciziile administratorilor, directorilor si angajatilor trebuie sa fie luate in beneficiul investitorilor.

Consiliul de Administratie are adoptata o procedura in scopul identificarii si solutionarii adecvate a situatiilor de conflict de interese, care prevede ca toate investitiile sau vanzarile de valori mobiliare vor fi facute numai in interesul actionarilor si nu pentru alte motive.

In cazul unui conflict de interese, toate deciziile administratorilor, directorilor si angajatilor trebuie sa fie luate in beneficiul investitorilor.

In aceasta situatie:

- Conflictul intre interesul companiei si interesul personal al unui angajat-decident: solutia uzuala este retragerea celui in cauza din procesul de decizie
- Structurile si procesele organizatiei minimizeaza prin constructie asemenea situatii, si, in orice caz, interesul organizatiei primeaza asupra interesului personal.

Cand apare un conflict de interese in randul administratorilor, acestia informeaza Consiliul de Administratie asupra acestora si se abtin de la dezbaterile si votul asupra chestiunilor respective, in conformitate cu prevederile legale incidente; aceste situatii sunt consemnate in procesul-verbal de sedinta al Consiliului de Administratie.

SIF Moldova detine un set de reguli referitoare la comportamentul si obligatiile de raportare a tranzactiilor cu actiunile emise de societate efectuate in cont propriu de catre administratori si alte persoane fizice implicate; este actualizata permanent lista persoanelor cu acces la informatii privilegiate, situatie transmisa catre CNVM. Obligatia de notificare a tranzactiilor efectuate de catre persoanele initate este atat personala cat si a intermediarilor, iar informatia este diseminata prin intermediul website-ului BVB si a website-ului propriu www.sifm.ro

Tanzactiile efectuate de administratori cu societatea, de peste 50.000 euro sunt evenimente incadrate in cerintele specifice de raportare prevazute de art225/Legea 297/2004.

Societatea indeplineste obligatiile institutionale de raportare si informare, prin modalitatile precizate de reglementarile CNVM si ale BVB, inclusiv prin postarea pe site si publicare in presa.

Deasemeni, operatiunile sunt incluse in planurile de control intern si audit intern si se solicita auditorului financiar extern analiza tranzactiilor si emiterea unui raport de audit.

In activitatea lor angajatii evita orice situatie sau interes care ar putea interfera cu propriul discernamant referitor la responsabilitatile pe care le are fata de SIF Moldova, fata de actionari, sau parteneri.

Un conflict de interese reprezinta orice situatie in care interesele societatii sunt divergente fata de interesele personale ale angajatilor sau ale rudelor apropiate ale acestora sau ale persoanelor cu care se intra in contact personal sau de afaceri.

CAP.9. REGIMUL INFORMATIEI CORPORATIVE

Procedura privind circuitul intern si dezvaluirea catre terti a documentelor si informatiei referitoare la emitent poate influenta evolutia pretului de piata al valorilor mobiliare emise de acesta.

Consiliul de Administratie are adoptata o procedura privind circuitul intern si dezvaluirea catre terti a documentelor si informatiei referitoare la emitent, care poate influenta evolutia pretului de piata al valorilor mobiliare emise de acesta.

Compartimentul cu atributii in acest domeniu intocmeste periodic informari cu privire la implicatiile prevederilor normative privind asigurarea confidentialitaii datelor si informatiilor, prin gestionarea informatiilor privilegiate (definite in art. 244 din legea 297/2004) in cadrul SIF Moldova precum si in ceea ce priveste obligatiile persoanelor initiate. Informarea este supusa analizei si aprobarii Consiliului de Administratie.

Art 244 din Legea nr. 297 din 28 iunie 2004 privind piata de capital:

“Prin informație privilegiată se înțelege o informație de natura precisă care nu a fost făcută publică, care se referă în mod direct sau indirect la unul sau mai mulți emitenți ori la unul sau mai multe instrumente financiare, și care, dacă ar fi transmisă public, ar putea avea un impact semnificativ asupra prețului acelor instrumente financiare, sau asupra prețului instrumentelor financiare derivate cu care se afla în legătura”

Este interzisa oricarei persoane care detine informatii privilegiate sa utilizeze respectivele informatii pentru dobandirea sau instrainarea, ori pentru intentia de dobandire sau instrainare, pe cont propriu sau pe contul unei terte persoane, direct ori indirect, de instrumente financiare la care aceste informatii se refera.

Deasemenea, se interzice oricarei persoane care detine informatii privilegiate:

- sa dezvaluie aceste informatii oricaror alte persoane, exceptand situatia in care dezvaluirea a fost facuta in exercitarea normala a activitatii, profesiei sau sarcinilor de serviciu;
- sa recomande unei persoane, pe baza acestor informatii, sa dobandeasca sau sa instraineze instrumentele financiare la care se refera.

SIF Moldova nu generează documente clasificate „secret” sau „secret de serviciu” în sensul legii 182/12.04.2002 privind protecția informațiilor clasificate sau a hotărârii 781/25.07.2002 privin informațiile secrete de serviciu. In cazul în care prin natura funcției un angajat al organizației trebuie să intre în contact cu informații clasificate, acesta va lua la cunoștință de conținutul documentului respectiv și-l va înapoia proprietarului.

Clasificarea si etichetarea informatiei SMSI

SIF Moldova in cadrul **procedurilor informatice interne** are implementat un sistem de management al securității informației (SMSI) care este certificat in conformitate cu cerințele prevăzute în domeniul IT. Certificarea SMSI ajută la identificarea, managementul și minimizarea amenințărilor care afectează de obicei informațiile.

Sistemul de management al securității informației – este un sistem de management bazat pe o abordare a riscurilor la care organizația este expusă, care are scopul de a stabili, implementa, opera, monitoriza, revizui, menține și îmbunătăți securitatea informației.

Scopul procedurii implementate in cadrul SIF Moldova este de a explica modul în care angajații au acces la informația aparținând organizației și trebuie să o utilizeze în conformitate cu gradul său de confidențialitate, fiind astfel aplicate măsurile corespunzătoare de control în vederea asigurării protecției sale.

Procedura este menită a furniza o structură comună în cadrul organizației în ceea ce privește clasificarea informațiilor și de a oferi flexibilitatea necesară pentru a se asigura punerea sa în practică în diferite contexte. Procedura se aplică tuturor angajaților, compartimentelor și organizațiilor contractate pentru prestarea de servicii, tuturor activităților de procesare a datelor executate în interiorul său în numele companiei.

Aceasta procedura completeaza procedura de lucru privind circuitul documentelor, care stabileste mecanismul circulatiei documentelor in cadrul societatii astfel incat sa existe posibilitatea evidentierii si informarii imediate asupra intregii corespondente primite, expediate cat si a corespondentei interne.

CAP.10. RESPONSABILITATEA SOCIALA A EMITENTULUI

Societatea contribuie la sustinerea actiunilor stiintifice, culturale, sportive, medicale, educative, de mediu, evenimente de interes local sau national.

SIF Moldova desfasoara permanent activitati privind responsabilitatea sociala a companiei, in fiecare an sprijinind in mod direct sau prin intermediul fundatiilor/ asociatiilor specializate, categoriile defavorizate din comunitatea unde isi desfasoara activitatea sau sustine actiuni stiintifice, culturale, sportive, medicale, educative, de mediu, evenimente de interes local sau national.

Anual societatea are un buget alocat pentru diferite actiuni sociale pe probleme : sociale, de mediu , drepturile omului , educatie, sport si cultura.

CAP.11. POLITICA INVESTITIONALA

Politica de investiții este componenta strategică prin care Consiliul de Administratie al SIF Moldova urmărește pe termen lung, în condiții prudentiale, maximizarea activelor patrimoniale și a indicatorilor de performanță în activitatea curentă, în interesul acționarilor proprii.

SIF Moldova urmărește obținerea unor performanțe superioare a investițiilor pentru acționarii săi. Compania este un investitor pe termen mediu și lung, orizontul de timp al investițiilor fiind mai mare de un an.

Politica de investiții respectă reguli prudentiale, prevederi legale și reglementări în vigoare aplicabile și are la bază structurarea adecvată a portofoliului, pentru respectarea unei administrări prudente și totodată rentabile, oferind investitorilor un instrument caracterizat ca fiind de risc mediu.

Legislația aplicabilă: Reglementări CNVM, Reglementări UE incidente, coroborate cu asigurarea continuității prevederilor din Declarația de Politici Investitionale 2011-2013 (aprobata de AGA în 2011 și revizuită în AGA din 2012)

11.1. Procesul de implementare a deciziei investitionale

Strategia investitionala este aprobată de Adunarea Generală a Acționarilor - organul suprem de conducere al SIF Moldova, care adoptă hotărâri pe baza proiectelor propuse de către Consiliul de Administratie și/sau acționari.

La rândul său, **strategia investitionala** este mai întâi aprobată de către Consiliul de Administratie în spiritul atribuțiilor sale, așa cum sunt consemnate și avizate de către CNVM, în sensul reglementărilor prevăzute în cadrul legal aplicabil (Legea 31/1990 cu modificările și completările ulterioare, Legea 297/2004 cu modificările și completările ulterioare, reglementările CNVM aplicabile și prevederile statutare).

Având rol consultativ permanent, independent de conducerea executivă a SIF Moldova, subordonat Consiliului de Administratie, **Comitetul de politici investitionale - strategii analizează strategia investitionala și elaborează recomandări.** Comitetul asistă Consiliul de Administratie în îndeplinirea responsabilităților sale în domeniul elaborării strategiilor și politicilor investitionale, al urmăririi respectării deciziilor privind punerea în aplicare a politicii de investiții, a analizei performanței portofoliului de instrumente financiare și al administrării riscurilor aferente.

Conducerea executivă a societății este asigurată, în conformitate cu prevederile Actului Constitutiv și al reglementărilor în vigoare, de Directorul General, respectiv Directorul General Adjunct, este numită de către Consiliul de Administratie al societății și informează

Consiliul de Administratie cu privire la **activitatea investitionala** desfășurată între sedintele periodice ale acestuia. Conducerea executivă este împuternicită să conducă și să coordoneze activitatea zilnică investitionala a societatii și este investită cu competența de a angaja răspunderea societatii.

Presedintele care indeplinește și funcția de **Director General** și **conducător efectiv** al societatii conduce direct și efectiv **activitățile investitionale** în conformitate cu obiectivele generale stabilite de către AGA și pune în executare hotărârile Consiliului de Administratie.

Vicepresedintele care indeplinește și funcția de **Director General Adjunct** și **conducător efectiv** al societatii coordonarea zilnică a activității de investiții, iar în caz de absență este înlocuit de Presedintele Director General. În absența Presedintelui Director General, acestuia corespunzătoare calității de Presedinte al Consiliului de Administratie și celei de Director General al societatii.

Departamentul Investiții are ca principal obiectiv elaborarea de strategii privind alocarea globală și dinamica a claselor de active (acțiuni, instrumente cu venit fix, alte instrumente ale pieței de capital) și este subordonat **Vicepresedintelui Director General Adjunct**.

Principalele **obiective ale Departamentului Investiții** sunt următoarele:

- elaborarea de strategii privind alocarea globală și dinamica a claselor de active;
- elaborarea de programe de investiție/dezinvestiție bazate pe analiză tehnică și fundamentală, conforme cu strategia adoptată de administratori/acționari;
- gestionarea activă a portofoliului de active, cu încadrarea în limitele prudentiale stabilite prin reglementările legale și în acord cu strategia adoptată de administratori/acționari;
- asigurarea protecției portofoliului de active prin elaborarea de strategii de acoperire a riscurilor specifice, cu încadrarea în limitele prudentiale aplicabile;
- implementarea programelor de investiție/dezinvestiție;
- analiza performanței portofoliului;
- evaluarea detinerilor pe baza Standardelor Internaționale de Evaluare

În conformitate cu atribuțiile și responsabilitățile specifice, **activitatea investitională** se înscrie în cadrul procedural aprobat de către conducătorii efectivi, care stabilește modul de lucru pentru elaborarea, aprobarea și urmărirea strategiei investitionale, a programelor de investiție/dezinvestiție, a prelucrării informațiilor privind rezultatele financiare semestriale/anuale ale societăților din portofoliu în vederea analizei portofoliului de acțiuni, a încadrării acțiunilor în categorii calitative și a înaintării de propuneri de investiție / dezinvestiție.

Compartimentul de Control Intern asigură supravegherea respectării legislației în vigoare incidente pieței de capital, precum și a reglementărilor și procedurilor interne.

11.2. Caracteristicile politicii de investitii

Politica de investitii urmareste constituirea unor portofoliului de active, astfel încât evoluția prețurilor de piață ale acestora să asigure atingerea obiectivelor de **rentabilitate** aprobate de actionari, cu respectarea restricțiilor privind **riscul**, determinat de alocarea activelor.

Procesul de optimizare al activelor este dinamic, cu risc controlat si are in vedere identificarea de oportunitati pe principii flexibile de alocari strategice si tactice, in acord cu evolutiile mediului macroeconomic si profilul pietelor financiare.

Managementul lichiditatilor presupune realizarea unei structuri optime a plasamentelor monetare, pe criterii de selectie riguroasa a termenelor si dobanzilor aferente, care sa asigure atat fructificarea oportunitatilor investitionale si plata constanta a dividendelor catre actionari, cat si resursele necesare activitatii societatii.

Pentru asigurarea **echilibrului financiar** al companiei, se urmareste mentinerea unui nivel optim al **activelor cu grad de lichiditate ridicat**, concomitent cu diminuarea expunerii pe instrumentele financiare necotate sau cu lichiditate redusa.

Alocarea strategică definește obiectivele și politica de investitii , iar pe baza acestora se alege repartitia portofoliului între diferite clase de active pe termen lung, avand in vedere si procesul de **diversificare pentru diminuarea riscului**.

Măsurarea riscului global al portofoliului se efectueaza prin metoda VaR care permite aprecierea raportului optim de alocare, concomitent cu corectarea acestora privind anticipatiile pietei.

Alocarea tactică presupune ajustarea continuă a portofoliului pentru a putea ține cont de oportunitățile pe termen scurt. Structura portofoliului va rămâne tot timpul apropiată de cea inițială, stabilită în alocarea strategică.

Selecția titlurilor are în vedere investitiile in emitenți atractivi ca performanța, randament si potential de generare a dividendului, care sa respecte limitele procedurale si constrângerile externe determinate de cerintele si reglementarile legale in vigoare.

In cadrul fiecărei categorii de active se va realiza selecția optimală conform procedurilor de lucru. Este etapa în care se aplica diverse metode de evaluare și optimizare a activelor (fundamentale, tehnice si de risc). Sinteza algoritmului de actiune este :

- analizeaza indicatori macroeconomici, evenimente si informatii definitorii perioadei – pe baza datelor furnizate de institutiile abilitate (ex: INS, BNR, Eurostat, agentii de rating, analize/prognoze ale institutiilor specializate), si stabilirea tendintelor ce pot avea impact asupra evolutiilor;
- analiza potentialul si limitelor portofoliului de active, in functie de:
  - profitabilitatea lor;
  - limitele date de restrictiile investitionale si regulile prudentiale conform reglementarilor CNVM (nivele detineri pe categorii de instrumente financiare/monetare);

- limitele ce deriva din managementul riscurilor investitionale;
  - impactul politicii de dividend al SIF Moldova asupra portofoliului de active, si armonizarea obiectivelor valorice stabilite cu cele specifice perioadei;
- corelarea efectelor masuratorilor cu obiectivele bugetului de venituri si cheltuieli.

11.3. Majorarea capitalului social

Principiu recomandat privind ofertele si emisiunile de drepturi:

Emiterile de drepturi nu trebuie sa fie acordate la discount fata de valoarea unitara a activului net, daca dreptul de preemtiune al actionarilor nu a fost respectat.

Majorarea capitalului social poate avea loc prin emisiunea de actiuni noi in schimbul unor noi aporturi in numerar, sau prin incorporarea rezervelor, cu exceptia rezervelor legale si/ sau prin incorporarea beneficiilor.

Scopul principal al unei operatiuni de majorare de capital social este cresterea capacitatii investitionale si dezvoltarea companiei pe termen lung. In acest caz este necesar aportul in numerar de la actionari.

Pentru un tratament nediscriminatoriu al actionarilor orice emisiune de actiuni trebuie facuta cu aprobarea actionarilor si cu acordarea dreptului de preemtiune pentru actionarii existenti. Emisiunea nesubscrisa de catre actionari va putea fi oferita public la un pret de emisiune la nivelul valorii de activ net unitar, dar nu mai mic decat pretul de piata.

In scopul cresterii lichiditatii actiunii SIF 2 in piata se poate face emisiune de actiuni din rezerve si sau beneficii, ca varianta/ bonificatie la distribuirea de dividende, operatiunea fiind benefica pentru toti actionarii proportional cu cota de capital detinuta.

Consiliul de Administrație urmărește permanent contextul favorabil pentru **majorarea capitalului social**, astfel încât acesta să poata fi realizabil și să răspundă interesului cât mai multora dintre acționarii SIF Moldova.

Analiza oportunitatii unei operatiuni de **majorare a capitalului social** este realizata in corelatie cu conditiile de piata/opportunitatile investitionale si interesul actionarilor, ca premiza esentiala in dinamizarea programelor investitionale si cresterea performantei SIF Moldova, cu reflectare in consolidarea pozitiei actionarilor si in beneficiile acestora.

CAP.12. ADMINISTRAREA ACTIVELOR

Practicarea unui management activ in societatile comerciale din portofoliu, cresterea gradului de implicare in adoptarea deciziilor, in interesul si beneficiul actionarilor SIF Moldova.

- *Fiind un actionar activ dorim sa ne asiguram ca membrii Consiliului de Administratie ai companiilor in care investim, sunt constienti de viziunea noastra si iau in considerare implicatiile mai largi ale actiunii lor.*
- *Eventualele divergente dorim sa le rezolvam pe cale amiabila; cu toate acestea, interesele actionarilor nostri de maximizare a rezultatelor vor prima intotdeauna.*
- *Promovam relatii de colaborare permanenta cu organele de conducere ale companiilor in care efectuam investitii, din dorinta de a impartasi si promova buna experienta a ambelor parti precum si viziunea de perspectiva. Se au in vedere inclusiv intalnirile directe, nu numai relationarea prin corespondenta.*
- *Vom evalua periodic performanta Consiliilor companiilor in care investim, precum si conformarea acestora la bunele practici de Guvernanta Corporativa.*
- *Optiunea de vot in cadrul adunarilor generale la care SIF Moldova participa in calitate de actionar, are la baza respectarea celor mai bune practici ale investitorilor instititionali.*

12.1. Cresterea performantei managementului activ de portofoliu

Practicarea unui management activ in societatile comerciale din portofoliu, cresterea gradului de implicare in adoptarea deciziilor in interesul si beneficiul actionarilor SIF Moldova, este un obiectiv important al Consiliului de Administratie. Scopul principal este adoptarea acelor decizii care sa conduca la dezvoltarea activitatii companiilor si maximizarea profitului.

Managementul activ in societatile comerciale din portofoliu s-a concretizat prin:

- Participarea la Adunarile Generale ale Actionarilor;
- Prezentarea reprezentantilor SIF Moldova in cadrul Consiliilor de Administratie;
- Utilizarea de instrumente juridice pentru a proteja sau a spori valoarea participatiilor;
- Promovarea/implementarea unor reguli de guvernanta corporativa adecvate: convocarea sedintelor AGA cu 30 de zile inainte; solicitarea completarii ordinelor de zi; solicitarea de raspunsuri la intrebari in vederea clarificarii unor aspecte de interes pentru actionari; solicitarea respectarii transparente informatiilor in sensul punerii la dispozitia actionarilor a documentelor de sedinta, in timp util, conform prevederilor aplicabile; eficientizarea proceselor de decizie, etc.
- Monitorizarea activa a companiilor din portofoliu
- Politica privind dividendele

12.2. Politica de vot la adunarile generale la societatile din portofoliu

Exercitarea atributiilor de actionar conferite de Legea nr 31/1990 R si a Reglementarilor CNVM, s-a realizat prin intermediul reprezentantilor in Adunarile Generale ale Actionarilor.

Votul unui actionar reprezinta vocea lui si ofera una dintre putinele oportunitati pentru a-si face cunoscut punctul de vedere intr-un cadru oficial.

Politica de vot a SIF Moldova la societatile comerciale din portofoliu este reglementata si procedurata prin:

- Reglementari interne;
- Proceduri de sistem, operationale si de lucru.

SIF Moldova a procedurat activitatea privind *exercitarea atributiilor SIF Moldova de actionar in societatile comerciale din portofoliu*, procedura care cuprinde cadrul general al operatiunilor privind:

- 1) Elaborarea mandatelor cadru de reprezentare incheiate intre SIF Moldova in calitate de Reprezentat si Reprezentantul sau in Adunarea Generala a Actionarilor – in cazul in care Reprezentantarea se face de catre colaboratori externi;
- 2) Principalele elemente de analiza a convocatorului adunarii generale – aspecte de forma privitoare la aspectele de legalitate, precum si aspecte de fond privind problematica inclusa pe ordinea de zi din punct de vedere al interesului pentru societate si pentru actionari;
- 3) Pregatirea participarii la AGA: analiza documentatiei / informatiilor puse la dispozitia actionarilor si fundamentarea optiunii de vot
- 4) Acordarea mandatului de reprezentare/ special/procurii/imputernicirii/formularului de vot prin corespondenta

Consiliul de administratie al SIF Moldova isi propune efectuarea de analize trimestriale a procedurilor interne, in vederea imbunatatirii acestora in acord cu situatiile noi din practica curenta, si actualizarii cu toate modificarile aparute in legislatia aplicabila.

SIF Moldova isi evalueaza dreptul sau de vot numai ca urmare a unei decizii constiente. Pozitia implicita este de a **vota pentru** la propunerile consiliilor de administratie ale societatilor din portofoliu.

In functie de problematica pusa in discutie si pentru care se solicita votul actionarilor in vederea adoptarii de hotarari in interesul actionarilor si societatii, votul nostru poate fi de sustinere a propunerilor administratorilor sau impotriva acestora.

POLITICA DE VOT PENTRU COMPANIILE DIN PORTOFOLIU

A. Aspecte privind administrarea companiilor

In conformitate cu cele mai bune practici, de regula, SIF Moldova **sustine** propunerile administratorilor companiilor care se refera la:

- schimbarea denumirii;

- schimbarea sediului;
- listarea la bursa;
- stabilirea locului si a datei pentru adunarea generala anuala;
- acceptarea / aprobarea situatiilor financiare;
- aprobarea platii dividendelor, a planurilor de reinvestire a dividendelor si a altor propuneri legate de dividend;
- autorizarea de transfer al rezervelor si de alocare a veniturilor;
- amendamente la semnatarii autorizati;
- aprobarea modificarii metodelor de tinere a evidentei contabile;
- acceptarea acordurilor de munca;
- numirea auditorilor interni;
- aprobarea procesului-verbal si a altor formalitati.

Pentru cel mai bun interes al actionarilor, SIF Moldova va lua in considerare votul **„impotriva”** fata de orice propunere in cazul in care informatiile sunt prezentate insuficient.

B. Alegerea auditorilor

In conformitate cu cele mai bune practici si pentru realizarea celui mai bun interes al actionarilor, in conditii normale, SIF Moldova va lua in considerare votul **„pentru”** fata de urmatoarele propuneri:

- ratificarea auditorilor;
- interzicerea auditorilor de a se angaja in servicii de non-audit pentru companie.

SIF Moldova va lua in considerare votul **„impotriva”** pentru situatiile in care:

- exista o oarecare ingrijorare cu privire la independenta auditorilor sau la activitatea lor desfasurata pentru companie in trecut;
- exista propuneri care solicita companiilor: sa caute oferte de la alti auditori; sa roteasca firmele de audit numai pentru motive oportuniste si/sau pentru confort; sa compenseze auditorii;

C. Consiliul de administratie

Cu privire la aspectele legate de consiliul de administratie, in mod normal, SIF Moldova ia in considerare sprijinirea managementului. Cu toate acestea, se va avea in vedere votul impotriva managementului, in cazul in care performanta corporativa a fost foarte slaba sau in cazul in care Consiliului pare sa ii lipseasca independenta.

In conformitate cu cele mai bune practici si pentru realizarea celui mai bun interes al actionarilor, in mod normal, SIF Moldova va avea in vedere votul **„pentru”** fata de urmatoarele propuneri:

- comitetele de audit si de nominalizare compuse dintr-o larga majoritate a directorilor independenti;
- indemnizatiile administratorilor pentru actiunile intreprinse cu buna-credinta; se va lua in considerare votul impotriva propunerilor ce vizeaza o indemnizatie prea mare;
- modificari in marimea Consiliului, care pare sa aiba un scop legitim de afaceri si care nu vizeaza in principal motive referitoare la anti-preluare;
- alegerea unui administrator onorific.

SIF Moldova va lua in considerare votul „**impotriva**” in cazul existentei:

- unei limite privind actiunile detinute de administratori;
- unei limite de durata pentru administratori. Companiile beneficiaza de pe urma administratorilor experimentati iar controlul actionarilor se realizeaza mai bine prin votul anual;
- cerintelor pentru reprezentare sindicala sau speciala a intereselor in consiliul de administratie;
- cerintelor de a furniza doi candidati pentru fiecare loc in consiliul de administratie.

D. Alegerea Consiliului de administratie

In alegerile necontestate ale administratorilor SIF Moldova va lua in considerare votul „**impotriva**” fata de:

- administratorii individuali care au un absenteism mai mare de 25% fara un motiv valabil. Se vor sprijini propunerile care solicita divulgarea participarii la sedinte a administratorilor;
- administratorii care au esuat sa actioneze in privinta unei oferte de preluare, in cazul in care majoritatea actionarilor si-au licitat (oferat) actiunile lor;
- administratorii care par sa nu dispuna de independenta sau care sunt asociati cu o performanta corporativa foarte slaba.

In cazul votului pentru urmatoarele cazuri SIF Moldova va proceda la realizarea unei **analize de la caz la caz**:

- in situatia alegerii administratorilor care au fost contestati;
- in cazul unor performante slabe, se va lua in considerare sprijinul pentru alegerea unei majoritati a administratorilor independenti;
- in cazul administratorilor care au ignorat propunerile actionarilor timp de doi ani consecutivi, in conditiile in care propunerile fusesera aprobate de catre AGA;

E. Masuri legate de preluare

Votul nostru este **pentru** incurajarea/aprobarea intentiilor de preluare avand in vedere ca potentialul pentru dezvoltarea companiei creste si asigura cresterea performanei corporative.

SIF Moldova va lua in considerare votul „**pentru**” fata de:

- votul cumulativ;
- cresterea capacitatii actionarilor de a solicita adunari generale speciale;
- cresterea capacitatii actionarilor de a actiona prin consimtamant scris;

Pentru urmatoarele situatii SIF Moldova va efectua o **analiza punctuala**:

- prevederile cu privire la pretul corect. Trebuie avut in vedere votul impotriva prevederilor care cer un vot al supermajoritatii pentru aprobarea preluarilor. De asemenea, trebuie avut in vedere votul impotriva prevederilor care cer votul “majoritatii super calificate” pentru a abroga sau a amenda dispozitiile. In cele din urma, trebuie luat in considerare mecanismul utilizat pentru determinarea pretului corect; in general ne opunem formulelor complicate sau cerintelor de a plati o prima;
- propuneri care sa permita actionarilor sa nominalizeze administrator.

SIF Moldova va lua in considerare votul „**impotriva**” fata de:

- sedintele secrete ale Consiliului de Administratie;
- limitarea capacitatii actionarilor de a revoca sau numi administratori. SIF Moldova are in vedere sprijinirea propunerilor de restabilire a autoritatii actionarilor in acest domeniu. De la caz la caz trebuie revizuite o serie de propuneri care autorizeaza consiliul de administratie sa faca numiri interimare;
- clasele de actiuni cu drept de vot inegal;
- cerintele de vot super calificat;
- pachetele compensatorii. SIF Moldova ia in considerare ca propunerea de acordare de compensatii sa fie supusa votului actionarilor;
- acordarii de drepturi consiliul de administratie care in mod normal sunt rezervate actionarilor.

F. Structura capitalului

Conducerile companiilor trebuie sa fie de o flexibilitate considerabila in stabilirea structurii financiare a societatii, si este recomandabil sa se sprijine propunerile managementului in acest domeniu. Cu toate acestea, trebuie luate in considerare respingerile propunerilor care impun bariere ridicate fata de potentiale preluari.

SIF Moldova va lua in considerare votul „**pentru**” fata de:

- modificarea valorii nominale;
- splitari ale valorii nominale, daca sunt insotite de o reducere a numarului de actiuni;
- programele de rascumparari de actiuni, in cazul in care toti actionarii pot participa in conditii egale;
- emiterea de obligatiuni corporative;
- cresterea actiunilor preferentiale "ordinare";
- anulara actiunilor de trezorerie (emise dar nealocate).

In cazul votului pentru urmatoarele cazuri SIF Moldova va efectua **analize de la caz la caz**:

- splitarea valorii nominale daca nu este insotita de o reducere a numarului de actiuni, avand in vedere riscul de delistare;
- cresterea actiunilor comune autorizate. O determinare ar putea fi realizata luand in considerare, printre altii si urmatorii factori:
  - o numarul de actiuni disponibile in prezent pentru emisiune;
  - o marimea majorarii solicitate (in mod normal este recomandabil sa se aprobe cresteri de pana la 100% din autorizarea curenta);
  - o utilizarea propusa a actiunilor suplimentare;
  - o consecintele potentiale ale unui esec de a creste numarul de actiuni in circulatie (de exemplu delistarea sau falimentul);
- propuneri de a supune votului actionarilor efectuarea de plasamente private;
- alte planuri de finantare.

SIF Moldova are in vedere votul **impotriva** drepturilor de preferinta care ar putea limita flexibilitatea de finantare a companiei.

G. Guvernanta Corporativa

SIF Moldova va lua in considerare votul „**pentru**” fata de:

- votul confidential;
- prevederile pentru acces egal, care sa permita actionarilor sa contribuie cu opinia lor la materialele de prezentare;
- propunerile care sa solicite administratorilor dezvaluirea detinerile lor de valori mobiliare corporative.

In cazul votului pentru urmatoarele situatii SIF Moldova va face o **analiza de la caz la caz**:

- modificari ale actului constitutiv. Trebuie sustinute revizuirile actelor constitutive care sunt sprijinite de motivatii de business valide. Este recomandabil sa se opuna acelora care par a fi exclusiv in scopul de a consolida apararea in fata unei preluari;
- propunerile incluse. Trebuie evaluat impactul global al propunerii;
- adoptarea sau modificarea cartei, statutului sau actului constitutiv;
- drepturile de evaluare ale actionarilor, care permit acestora sa ceara revizuirea judiciara a unui pret de achizitie.

SIF Moldova va lua in considerare votul „**impotriva**” fata de:

- comitetele consultative ale actionarilor. Deoarece managementul trebuie sa solicite actionarilor directiile de actiune, este recomandat ca metodele de actiune sa fie la latitudinea managementului;
- limitarile privind detinerile de actiuni sau drepturile de vot;
- reducerea dreptului de divulgare a detinerilor de actiuni.

Fundamentarea optiunii de vot se realizeaza in baza unei analize atente a documentelor puse la dispozitia actionarilor, efectuate de analistii de investitii, luand in considerare abordarile/propunerile consiliilor de administratie si in acord cu interesele actionarilor.

La nivelul societatilor comerciale la care procentul de detinere sau modalitatii de vot (vot cumulativ), ne-a permis reprezentarea in Consiliile de Administratie, implicarea in managementul societatilor a fost mai pronuntata.

Participarea la Adunarile Generale ale Actionarilor se realizeaza prin:

- Reprezentant legal – Presedinte sau Vicepresedinte;
- Reprezentant desemnat din cadrul salariatilor;
- Colaboratori externi;
- Vot prin corespondenta si electronic.

De regula votul este transmis prin Procuri, in beneficiul si pentru cele mai bune interese ale actionarilor SIF Moldova; pentru reducerea costurilor aferente reprezentarii in adunarile generale.

12.3. Protejarea intereselor/activelor SIF Moldova prin proceduri judiciare

Activitatea de asistenta și reprezentare juridica se extinde si se dezvolta corespunzător obiectivelor SIF Moldova, punandu-se accent pe acordarea consultantei juridice, solutionarea eventualelor conflicte, in principal pe cale amiabila, avizarea strategiilor si pozitiiilor SIF

Moldova in cadrul adunarilor generale ale actionarilor la societatile din portofoliu, abordarea de solutii alternative de preintampinare/stingere a diferendelor, dar fara a omite reprezentarea diligenta in toate dosarele in care societatea este parte.

Un obiectiv principal îl constituie urmarirea și coordonarea activitatii avocatilor angajati de societate pentru reprezentare in litigiile in care SIF Moldova este parte, avand in vedere ca urmare a reorganizarii s-a optat pentru transferul majoritatii dosarelor catre diverse firme de avocati pentru a se realiza o decompensare a surplusului de sarcini rezultate prin preluarea atributiilor de coordonare a activitatii de monitorizare societati.

Consilierii juridici, conform normelor si procedurilor interne asigura colectarea, inregistrarea, transmiterea informatiilor si a corespondentei specifice, a îndeplinirii obligatiilor legale stabilite de instante, precum si urmarirea sub aspect tehnico-juridic a activitatii desfasurate de catre avocatii angajati de catre SIF Moldova.

Pe linia activitatii de consultanta juridica sunt respectate principiile de guvernanta corporativa, avand drept efect optimizarea proceselor operationale, cu accent pe asigurarea continuitatii si echilibrului activitatii.

CAP.13. POLITICA DE ADMINISTRARE A RISCULUI

Politica de administrare a riscurilor respecta regulile impuse de prevederile legale in vigoare aplicabile si are in vedere definirea principiilor si metodelor pentru identificarea periodica a riscurilor relevante pentru societate.

Principiu recomandat

Consiliul de Administratie trebuie să fie responsabil pentru guvernanta riscului.

In cursul anului 2012 SIF Moldova a aplicat in activitatea de management a riscurilor prevederile Legii nr.297/2004 privind piata de capital si ale Dispunerii de masuri CNVM nr.9/2010.

SIF Moldova urmareste in activitatea de management a riscurilor respectarea standardelor inalte de calitate impuse de principiile managementului riscurilor operationale si investitionale, elaborarea mecanismelor de atentionare in apropierea limitelor de alerta in ceea ce priveste manifestarea riscurilor, gestionarea riscurilor prin identificarea, masurarea si administrarea lor, propunand masuri corective.

Profilul general de risc asumat de SIF Moldova prin Strategia de administrare risc este mediu.

13.1. Cadrul General

Prin politica de administrare a riscului se stabileste modelul general si rolul managementului riscului in cadrul societatii.

Modelul general de guvernanta corporativa in domeniul managementului riscului in SIF Moldova este modelul cu 3 linii de aparare:

Managementul afacerii (toate compartimentele care asigura functionarea activitatilor societatii) este prima linie de delimitare a riscului. Managementul afacerii are prima responsabilitate si insemnatate pentru controlul efectiv al riscurilor ce afecteaza buna functionare a activitatilor societatii. Persoanele din managementul afacerii trebuie sa-si dezvolte proceduri care sa tina riscurile sub control.

Prima linie de delimitare a riscului este responsabila pentru executia politicilor de risc, a standardelor minime si a cadrului fixat de catre a doua linie de delimitare a riscului.

Managementul riscului (compartimentul responsabil cu functia de control al riscurilor) este linia a doua de delimitare a riscului, si partener pentru prima linie de delimitare a riscului.

Functiile managementului riscului sunt independente de managementul si persoanele ce initiaza expunerile riscului.

Auditul (compartimentul responsabil cu functia de control) reprezinta linia a treia de delimitare a riscului. Misiunea acestei linii de aparare este sa furnizeze o evaluare independenta a eficacitatii procesului de administrare a riscurilor.

Avand in vedere necesitatea realizarii unei raportari si a unui control omogen si eficace, SIF Moldova a adoptat cele mai bune standarde pentru determinarea structurii de responsabilitati in ceea ce priveste expunerile la risc si controlul acestora.

In cadrul SIF Moldova functioneaza un Comitet de Audit si un Comitet de Politici Investitionale-Strategii, ambele subordonate Consiliului de Administratie.

Comitetul de Audit asista Consiliul de Administratie in indeplinirea responsabilitatilor sale in domeniul raportarii financiare, al controlului intern si al administrarii riscurilor prin:

- monitorizarea eficacitatii sistemelor de control intern si de administrare a riscurilor.

Comitetul de Politici Investitionale-Strategii asista Consiliul de Administratie in indeplinirea responsabilitatilor sale in domeniul elaborarii strategiilor si politicilor investitionale, al urmaririi respectarii deciziilor privind punerea in aplicare a politicii de investitii, a analizei performantei portofoliului de instrumente financiare si al administrarii riscurilor aferente.

De asemenea, conducerea executiva formata din Presedinte Director General si Vicepresedinte Director General are atributii privind:

- stabilirea competentelor si responsabilitatilor pe linia administrarii riscurilor semnificative si controlului expunerilor la risc.
- asigurarea implementarii politicilor, metodologiilor si procedurilor pentru identificarea, evaluarea, monitorizarea si controlul riscurilor semnificative.

Administrarea centralizata a riscului este alocata Serviciului Managementul Riscurilor, care este subordonat Presedintelui Director General.

Serviciului Managementul Riscurilor are rol de a evalua si controla atât riscurile de investiții cat și riscurile operaționale la care societatea poate fi expusa în timp.

Principalele **atributii ale** Serviciului Managementul Riscurilor sunt urmatoarele:

- elaborare norme si metodologii de administrare a riscurilor;
- identificarea riscurilor semnificative care pot afecta activitatea SIF Moldova concomitent cu derularea mecanismelor de atentionare in apropierea limitelor de alerta;
- analiza riscurilor legate de desfasurarea activitatilor si propunerea de masuri de diminuare/mentinere sub control a riscurilor identificate;
- evaluarea profilului de risc al societatii in functie de apetitul si toleranta la risc stabilite de catre structura de conducere prin strategia de riscuri;
- urmarirea incadrarii categoriilor de active SIF Moldova in limitele prudentiale legale si interne in vigoare;
- coordonarea activitatii privind calculul activului net al SIF Moldova;

In cursul anului 2012 au fost elaborate, revizuite si aprobate de catre Comitetul de audit si de catre Consiliul de Administratie un set de Norme de risc care contin: (1) Strategia de administrare a riscurilor semnificative, (2) Manualul Managementul riscului de portofoliu, (3) Standarde privind riscul operational, (4) Proceduri de lucru interne privind administrarea riscului de piata si a riscului de lichiditate si (5) Proceduri de lucru interne privind administrarea si autoevaluarea riscurilor operationale si a sistemului de control intern.

SIF Moldova a stabilit practici de un inalt standard in ceea ce priveste operatiunile legate de risc si control, prin imbunatatirea eficacitatii evaluarilor de risc, analiza cantitativa si modelarea.

Printre masurile dispuse pentru imbunatatirea managementului riscurilor amintim:

- implementarea unei aplicatii informatice pentru raportarea evenimentelor de risc operational.
- revizuirea unor proceduri de lucru si fise de post.
- includerea unor prevederi privind fraudarea internă in procedura de lucru privind operatiunile de incasari si plati .
- perfectioare profesionala continua.
- elaborare procedura de intocmire BVC.
- revizuire procedura plan de restaurare in caz de dezastru.
- revizuirea procedurilor de lucru privind activitatea de personal si de resurse umane.
- implementare soft specializat de evaluare a performantelor personalului.

Raportarile de risc catre structura de conducere se realizeaza periodic prin rapoarte lunare si trimestriale.

Consiliul de administratie al societatii ia la cunostinta si aproba structura monitorizarii realizata de catre Departamentul de Investitii si de catre Functia de Management al Riscului, precum si atributiile specifice atribuite acestor structuri.

13.2. Managementul Riscurilor investitionale

In ultimii ani a crescut relevanta activitatii de management al riscului investitional in cadrul structurilor de control a activitatilor de administrare a investitiilor, indeosebi ca urmare a cresterii utilizarii instrumentelor derivate si a incidentei crescute a evenimentelor de piata.

Managementul Riscului Investitional este procesul de identificare, măsurare și monitorizare a riscurilor investitionale, în scopul de a măsura și evalua expunerea deținuta de SIF Moldova la *o volatilitate asteptata sau neasteptata* a performanței financiare și necesitatea de a asigura că expunerea la *volatilitatea neasteptata* este gestionata în mod eficace și cuprinzător.

Detinatorul unei actiuni sau posibilia investitori vor fi interesati de estimarea rentabilitatii valorilor mobiliare in perioada urmatoare, cat si de determinarea riscului ce decurge din plasamentul respectiv.

Riscurile legate de activitatea de investiții pot fi împărțite în trei categorii:

- Riscuri investitoriale - riscurile legate de politicile și strategiile specifice de management al portofoliului de active (riscul de piață, riscul de credit, riscul de lichiditate)
- Riscuri de conformitate - riscurile legate de respectarea reglementărilor în vigoare, precum și a prevederilor incluse în reglementările și procedurile interne.
- Riscuri operaționale - riscurile de pierdere directă sau indirectă care rezultă din procese interne, oameni sau sisteme inadecvate sau care eșuează, sau ca urmare a unor evenimente și acțiuni externe. Riscul operational include și riscul legal și de documentare.

În activitatea sa, SIF Moldova este expusă în special riscurilor asociate instrumentelor financiare tranzactionate pe piața de capital, acestea fiind cele mai importante tipuri de riscuri cu care se confruntă.

Riscurile asociate instrumentelor financiare tranzactionate pe piața de capital sunt:

- **riscul de piață** – reprezintă acel tip de risc care este omniprezent pe orice piață de capital și este dat de diversele instabilități politice sau economice care odată aparute pot afecta toți emitenții, indiferent de sectorul de activitate;
- **riscul de emitent** (societate) - generat de performanțele anterioare ale emitentului, cât și de perspectivele viitoare;
- **riscul sectorial** – este dat de investiția în societăți care aparțin aceleiași ramuri economice, sau dependente de o singură ramură.

Riscul de piață reprezintă riscul de pierdere pentru SIF Moldova care decurge din fluctuația valorii de piață a pozițiilor din portofoliul SIF Moldova, fluctuație care poate fi atribuită modificării variabilelor pieții: preturilor acțiunilor, cursurile de schimb valutare, ratele de dobândă, care ar putea modifica valoarea instrumentelor financiare deținute sau veniturile societății.

Componentele riscului de piață pe care SIF Moldova și le asumă sunt:

- *Riscul de pret* - este riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze ca rezultat al schimbării preturilor pieții, fie din cauza unor factori specifici emitentului, fie din cauza unor factori ce afectează toate instrumentele tranzactionate pe piață;
- *Riscul de schimb valutare* – este riscul ca valoarea unui instrument financiar deținut în portofoliu să fie afectată negativ ca urmare a unei variații în cursurile valutare. Chiar dacă valoarea activelor respective crește în moneda de bază, valoarea acestora exprimată în lei poate să scadă dacă moneda respectivă se depreciază în raport cu leul;
- *Riscul ratei dobânzii* - este riscul ca valoarea unui instrument financiar să fluctueze din cauza variațiilor ratelor de piață ale dobânzii.

Riscul de piață este adesea propagat și de alte forme de risc financiar, cum ar fi:

- *Riscul de credit* reprezintă riscul producerii unor pierderi financiare în condițiile în care cealaltă parte contractuală nu își îndeplinește obligațiile. Neîndeplinirea obligațiilor de către debitor (parțial sau în totalitate) poate avea două cauze:

- Gradul scazut de incredere fata de debitor (a contra-partii institutiei financiare in tranzactiile financiare) denumit si **riscul de contrapartida** (cunoscut ca fiind un risc de credit pe termen scurt). Acest risc se refera la toate contractele incheiate in numele societatii.
- Incapacitatea de plata a emitentului, denumita si riscul de faliment (cunoscut ca fiind un risc de credit pe termen lung).
- *Riscul de lichiditate (numit si riscul de finantare)* este riscul ca o entitate sa intalneasca dificultati in procurarea fondurilor necesare pentru indeplinirea angajamentelor aferente instrumentelor financiare. Riscul de lichiditate poate rezulta din incapacitatea de a vinde repede un activ financiar la o valoare apropiata de valoarea sa justa, respectiv din lipsa de marchetabilitate a unei investitii care nu poate fi cumparata sau vanduta suficient de repede pentru a preveni sau minimiza o pierdere.

Alte categorii de riscuri legate de activitatea de investitii:

- *Riscul specific (nesistematic)* este legat de instrumentele unui anumit emitent. In paralel cu trendurile generale de pe pietele financiare, evenimente care afecteaza specific un emitent pot afecta valoarea investitiilor. Diversificarea poate reduce riscul specific, dar nici chiar o selectie foarte prudentiala a investitiilor nu il poate elimina in totalitate.
- *Riscul modificarii legislatiei* reprezinta posibilitatea ca legislatia cu relevanta pentru activitatea desfasurata de societate sa se modifice astfel incat sa produca efecte negative asupra profitabilitatii investitionale. Administratorul nu poate avea nici o influenta asupra unui astfel de risc.
- *Riscul reputational* reprezinta riscul actual sau viitor de afectare negativa a profiturilor societatii determinat de perceptia nefavorabila asupra imaginii societatii de catre actionari, investitori sau autoritati de supraveghere.
- *Riscul strategic* definit/inteles ca fiind riscul actual sau viitor de afectare negativa a profiturilor si capitalului determinat de schimbari in mediul de afaceri sau de decizii de afaceri nefavorabile, de implementare neadecvata a deciziilor sau de lipsa de reactie la schimbarile din mediul de afaceri.

13.3. Abordarea riscului investitional de catre societate

SIF Moldova si-a definit o abordare solida si disciplinata a managementului riscului investitional.

Sistemul de management al riscului asigura suportul necesar in procesul de fundamentare a deciziei investitionale, asigurand reducerea pierderilor cu impact semnificativ.

In fundamentarea deciziilor investitionale se acorda un rol important identificarii si evaluarii riscurilor potentiale, urmarindu-se permanent rebalansarea portofoliului pe criterii de rentabilitate - risc.

Principiile de management al riscurilor vizeaza procese de gestiune in mod activ ale riscului aplicand proceduri specifice de identificare, evaluare/masurare, monitorizare si gestiune/control a riscurilor, pentru a oferi o asigurare rezonabila in ceea ce priveste indeplinirea obiectivelor societatii, urmarind obtinerea de profit in conditii de risc controlat.

Procesul de management al riscului urmareste:

- identificarea si evaluarea riscurilor semnificative care pot afecta eficacitatea si eficienta obiectivelor investitionale;
- dezvoltarea procedurilor care sa elimine, sa diminueze sau sa atenueze riscurile identificate;
- adaptarea politicilor de management al riscurilor la evolutiile financiare ale pietei de capital;
- analiza sistematica a performantelor portofoliului de investitii in corelatie cu evolutia pietei de capital;
- eventuale revizuri ale deciziilor de investitii in corelatie cu evolutia pietei de capital;
- alocare dinamica si inteligenta a activelor financiare in cadrul portofoliului.

In procesul de management al riscului se parcurg urmatoarele etape:

- a. etapa de identificare – se defineste riscul de piata in viziunea institutiei financiare, se identifica elementele componente si se descriu evenimentele generatoare de risc;
- b. etapa de evaluare/masurare – se evalueaza si masoara riscurile identificate pentru fiecare actiune/emitent care compune portofoliul de instrumente financiare cu ajutorul unor metode cantitative;
- c. etapa de monitorizare – se urmareste un set de indicatori de risc in evolutie si incadrarea acestora in limitele interne stabilite prin strategia de administrare a riscurilor semnificative;
- d. etapa de gestionare si control – se decid masurile pentru tinerea sub control a riscurilor (diversificare portofolii, dezvoltare proceduri) si se raporteaza catre structura de conducere.

In vederea unei monitorizări continue a **expunerii la riscul de piata si pentru evaluarea probabilitatii si impactului riscului de piata asupra obiectivelor investitionale**, SIF Moldova utilizeaza metode moderne de analiza statistico-matematika puse in practica cu ajutorul unei aplicatii informatice de Management Risc.

Instrumente utilizate in administrarea riscului de piata:

1. *Baze de date privind preturi de tranzactionare si ratele dobanzii de politica monetara*
  - permit observarea unui istoric al ratelor de rentabilitate pentru cosul de emitenti din portofoliul propriu si din portofoliul pietei.
2. *Indicatori statistici de rentabilitate/risc*
  - definesc profilul de risc si randament al SIF Moldova si comensureaza expunerea la riscul de piata. Principalii indicatori utilizati:
    - **Volatilitatea** (abaterea standard) - masura a riscului de ansamblu care exprima abaterea (sensibilitatea) randamentelor unui titlu fata de media randamentelor

dintr-o perioada de calcul. Indicatorul volatilitate se calculeaza si se urmareste atat pentru masurarea riscului de ansamblu al societatii (prin variatia VUAN), cat si pentru masurarea riscului de portofoliu (prin variatia preturi emitenti detinuti in portofoliu).

- **Volatilitatea VUAN** - se calculeaza si se urmaresate pentru determinarea indicatorului ISRR, avand ca reper Instructiunea CNVM nr.5/2012. Acest indicator este o masura a cresterilor si scaderilor de valoare inregistrate anterior de activul net unitar al SIF Moldova, pe o scala de la 1 la 7. Indicatorul descrie relatia dintre potentialul de crestere a valorii activului net unitar si riscul de scadere a aceleiasi valori, sub influenta fluctuatiilor inregistrate de preturile tuturor instrumentelor financiare detinute in portofoliu si a fluctuatiilor cursurilor de schimb. Acest indicator nu surprinde riscul de contraparte, de faliment, de lichiditate si operational.
- **Volatilitatea portofoliu instrumente financiare tranzactionate** - se calculeaza si se urmareste pentru analiza fluctuatiilor inregistrate de preturile de piata ale instrumentelor financiare cotate detinute in portofoliu.
- **Beta** - masura a riscului de piata al unui titlu/portofoliu prin compararea evolutiei pretului titlului cu evolutia intregii piete bursiere, reflectata prin indicele bursei. Beta masoara senzitivitatea la miscarile pietii si reflecta tendinta riscului unei actiuni de a varia impreuna cu piata.
- **VaR-ul** - masura care estimeaza cu o anumita probabilitate (de obicei 95% sau 99%) valoarea pe care ar pierde-o societatea daca ar trebui sa pastreze anumite active pentru o anumita perioada de timp. VaR-ul evalueaza modul in care comportamentul preturilor si al volatilitatii preturilor din trecut determina modificarile de pret sau riscul ce poate sa apara in viitor.
- **Drawdown** – exprima caderea maxima fata de un moment de referinta.
- **Rata Sharpe** - este indicator al performantei ajustate cu riscul, avand ca referinta rata activului fara risc. Dintr-o multitudine de investitii, Raportul Sharpe constituie o metoda de a alege investitia optima – investitia cu cel mai mare Raport Sharpe.
- **Alfa** - este un coeficient care compara randamentul real al portofoliului cu randamentul pietii. Alfa ne arata gradul de competenta a managementului portofoliu si abilitatea sa de a realiza performanta mai buna decat benchmark-ul de referinta al portofoliului.
- **Skewness** - coeficient de asimetrie al randamentelor pe o perioada analizata
- **Kurtosis** - coeficient de aplatizare a distributiei randamentelor pe o perioada analizata.

3. *Constatari de risc si raportari catre structura de conducere*

Constatarile de risc reprezinta o expunere la risc asupra careia conducerea societatii intentioneaza sa actioneze pentru a reduce expunerea la risc la un nivel acceptabil.

13.4. Abordarea riscului operational de catre societate

Riscul operational nu se raporteaza la activele din cadrul portofoliului, ci la volumul de activitate al societatii, deoarece cu cat activitatea acesteia este mai mare cu atat posibilitatea aparitiei erorilor este mai mare.

Riscul operational exista din momentul in care societatea isi foloseste angajatii si aplicatiile in derularea activitatii sau este subiectul unor factori externi si de aceea acest tip de risc apare cu mult inaintea riscului de piata sau de credit/emitent.

Instrumente utilizate in administrarea riscului operational:

1. *Baze de date privind pierderile potentiale (ERO)*

Este principala sursa de informatii utilizata in raportarea si analiza pierderilor din riscul operational, avand drept scop sa:

- faciliteze intelegerea naturii, cauzei si valorii pierderilor operationale;
- identifice si sa reduca riscul operational;
- colecteze date pentru cuantificarea riscului operational.

3. *Procesul de autoevaluare*

Procesul de autoevaluare este o abordare structurata a identificarii si analizei riscurilor, precum si a adoptarii masurilor necesare pentru reducerea acestora.

Compartimentele din cadrul societatii sunt responsabile cu gestionarea sistemelor de control intern si a riscurilor operationale aparute in aria lor de actiune.

Procesul de autoevaluare contribuie la imbunatatirea semnificativa a nivelului de control a riscurilor operationale.

Prin intermediul procesului de autoevaluare se identifica procesele considerate ca fiind critice din punct de vedere operational si se mentine un nivel adecvat de control si responsabilitate in cadrul societatii.

4. *Indicatorii de risc operational*

Indicatorii de risc operational reprezinta parametri selectati cu grija, care au o functie de alerta la schimbarile de situatie cu privire la administrarea riscurilor operationale. Indicatorii cheie de risc operational se definesc in conformitate cu procesele operationale critice identificate in societate.

5. *Constatari de risc si raportari catre structura de conducere*

Constatarile de risc reprezinta o expunere la risc asupra careia conducerea societatii intentioneaza sa actioneze pentru a reduce expunerea la risc la un nivel acceptabil.

Pentru desfasurarea activitatii de management a riscurilor sunt dezvoltate proceduri de lucru interne privind administrarea si monitorizarea riscului de piata, de lichiditate si operational.

CAP.14. POLITICA DE DIVIDEND. RASCUMPARAREA ACTIUNILOR

Politica de dividend are ca prioritate stabilirea unui nivel al dividendului care sa asigure echilibrul dintre satisfacerea asteptarilor actionarilor si necesarul de lichiditati pentru programele investitionale pe termen mediu/lung.

14.1. Politica de dividend

Principiu recomandat

In conturarea politicii de dividend trebuie sa existe o relatie proactiva in raport cu actionarii/investitorii, de comunicare directa si initiere a unor intalniri periodice.

Consiliul de Administratie are elaborata o **politica de dividend predictibila**, anuntata in cadrul "Declaratiei de politici investitionale 2011-2013": *"In baza principiilor de Guvernanta Corporativa, Consiliul de Administratie al SIF Moldova propune actionarilor aprobarea unei politici de dividend predictibile. Astfel, in absenta unor circumstante extraordinare de piata, SIF Moldova va asigura actionarilor un randament al dividendului de minim 5%, raportat la pretul de piata al actiunii SIF2, in conditiile in care pretul evolueaza pana la un nivel de 2 lei/actiune. Peste acest nivel, randamentul dividendului va fi de cel putin 3%. Referinta de calcul este pretul mediu al actiunii SIF2 pe ultimele 90 sedinte de tranzactionare din anul pentru care se calculeaza dividendul."*

SIF Moldova gestioneaza **procesul de distribuire a dividendului**, cu incadrarea in termenele legale si prin stabilirea unor modalitati de plata care sa asigure un grad cat mai ridicat de achitare; in acest sens precizam ca:

- (1) in fiecare an SIF Moldova anunta actionarii, in mod repetat (prin Comunicate, prin materiale AGA, prin intermediul operatorilor specializati), cu privire la termenele de plata a dividendelor; actiunea de plata se deruleaza pe parcursul intregului exercitiu financiar, cu exceptia unei perioade de o luna, cand se sisteaza platile pentru inventarierea anuala;
- (2) prin modalitatile de plata folosite se incearca asigurarea in mod constant a unui procent de achitare cat mai ridicat, prin distribuirea dividendelor prin operatori specializati. Contractarea operatorilor se face in urma unui proces de selectie avand criteriu principal asigurarea unei adresabilitati cat mai largi, corespunzator structurii de actionariat la data respectiva (fizici/juridici, rezidenti/nerezidenti, urban/rural) si obtinerea unor costuri cat mai reduse pentru actionari pentru distribuire (conform hotararilor AGA comisioanele de distribuire sunt suportate de catre actionari)
- (3) Termenul de incepere a platii dividendelor respecta termenul legal, de maxim 60 de zile de la publicarea hotararilor AGOA.

In fiecare an se distribuie dividendele aferente exercitiului financiar incheiat impreuna cu dividendele nedistribuite aferente din precedentele 2 exercitii financiare. La incheierea a 3

ani , in conformitate cu prevederile legislative privitoare la prescriptia extinctiva, consiliul de administratie aduce anual la cunostinta actionarilor implinirea **termenului de prescriptie** a dreptului de a solicita plata dividendelor cuvenite si neridicate timp de 3 ani si propune in fiecare adunare generala de bilant, inregistrarea acestora la “alte venituri”.

Politica de dividend asigura posibilitatea adoptarii de catre fiecare actionar a unei **decizii investitionale** privind incadrarea actiunii SIF2 in portofoliul de detineri pe termen scurt/mediu/lung;

Informarea actionarilor cu privire la nivelul impozitului pe dividend

Impozitul pe dividend aferent diferitelor categorii de actionari, este de **16%**, cu exceptia actionarilor cu rezidenta fiscala in tari cu care Romania are semnate **acorduri de evitare a dublei impuneri**.

Din coroborarea prevederilor Codului fiscal cu cele ale convențiilor de evitare a dublei impuneri și a legislației Uniunii Europene, se evidentiaza urmatoarele :

- „dacă un contribuabil este rezident al unei țări cu care România a încheiat o convenție pentru evitarea dublei impuneri, cota de impozit care se aplică venitului impozabil obținut de către acel contribuabil din România nu poate depăși cota de impozit prevăzută în convenție care se aplică asupra acelui venit. În situația în care sunt cote diferite de impozitare în legislația internă sau în convențiile de evitare a dublei impuneri, se aplică cotele de impozitare mai favorabile.”
- Legislația Uniunii Europene se aplică în relația României cu statele membre ale Uniunii Europene sau ale Asociației Europene a Liberului Schimb.

Sunt **scutite de impozitul pe veniturile** obținute din România următoarele venituri:

- a) veniturile persoanelor juridice străine care desfășoară în România activități de consultanță în cadrul unor acorduri de finanțare gratuită, încheiate de Guvernul României/autorități publice cu alte guverne/autorități publice sau organizații internaționale guvernamentale sau neguvernamentale;
- b) dividendele plătite către *fonduri de pensii*, astfel cum sunt ele definite în legislația statului membru al Uniunii Europene sau în unul dintre statele Asociației Europene a Liberului Schimb.

14.2. Rascumpararea actiunilor

Principiu recomandat privind actiunile proprii:

Daca actiunile sunt tranzactionate la un discount substantial fata de VUAN, pentru o perioada de timp mai mare de 1 an, Consiliul de Administratie va lua masuri cum ar fi: cresterea transparentei, imbunatatirea comunicarii, politici de marketing, programe de rascumparare a actiunilor, etc.

Consiliul de administratie al SIF Moldova are in vedere supunerea spre aprobarea actionarilor operatiuni de rascumparare a actiunilor proprii, urmate de reducerea capitalului

social, in scopul diminuării sau reducerii discount-ului pret/ VUAN. **Masura este benefica pentru toti actionarii.**

Potrivit art. 3 din Regulamentul CE nr. 2273/2003, programele de rascumparare pot avea ca obiectiv doar urmatoarele:

- (a) reducerea capitalului emitentului;
- (b) sa permita emitentului sa isi onoreze obligatiile derivând:
  - o din titluri de creanta convertibile si/sau
  - o din programele de optiuni pe actiuni sau de alte alocari de actiuni catre salariatii emitentului si/sau ai unei societati aflata în relatii de afiliere cu emitentul.

Limitele operatiunilor de rascumparare (contravaloarea minima si maxima, precum si durata programului) sunt prevazute in:

- Regulamentul CE nr. 2273/2003
- Directiva a II a a Consiliului Europei (77/91/CEE)
- Legea societăților comerciale nr. 31/1990R
- Regulamentul nr. 4 /2011 al CNVM
- Regulamentul 1/2006 al CNVM

si vor fi aprobate de actionari.

Sursele necesare finantării operatiunilor de rascumparare sunt din profitul distribuibil sau din rezervele disponibile ale societatii, inscrise in ultima situatie financiara anuala aprobata, cu exceptia rezervelor legale, conform prevederilor art. 103^{^1} din Legea nr. 31/1990, actualizata.

Implementarea unui program de rascumparare a actiunilor proprii conduce la reducerea volatilitatii actiunii in piata si diminueaza implicit riscul de pret al investitorilor, iar ulterior reducerii capitalului social, impactul pozitiv se va reflecta in indicatorii de performanta ai actiunii SIF 2: cresterea VAN/actiune, EPS, dividend/actiune.

Deasemenea, Consiliul de administratie al SIF Moldova are in vedere programe de rascumparare si pentru alocarea de actiuni salariatilor (obiectiv legal permis) in corelatie cu indicatorii de performanta ai actiunii SIF2, cu evolutiile din mediul economic si din piata de capital, precum si cu alti factori care pot determina adoptarea unei astfel de decizii.

Precizari privind “discountul substantial”: diferenta între pretul actiunii si VUAN (valoarea unitara a activului net) mai mare de 25%.

In cazul SIF Moldova, societate de investitii autoadministrata, responsabilitatea pentru VUAN publicat este a Consiliului de Administratie.

Metoda de evaluare a activelor este reglementata de CNVM si certificata de depozitarul activelor cu care SIF are contract (in prezent BRD). Exista proceduri de lucru interne SIF Moldova cu atributii si responsabilitati explicite privind calculul activului net.

CAP.15. POLITICA CONTABILA SI DE PROVIZIOANE

Politica contabila si de provizioane este stabilita de Consiliul de Administratie in conformitate cu reglementarile specific aplicabile.

15.1. Politica contabila

Situațiile financiare sunt în responsabilitatea conducerii Societății și sunt întocmite în conformitate cu Reglementările Contabile conforme cu Directiva a IV-a a Comunităților Economice Europene aplicabile entităților autorizate, reglementate și supravegheate de Comisia Națională a Valorilor Mobiliare aprobate prin Ordinul Președintelui Comisiei Naționale a Valorilor Mobiliare nr. 13/03.02.2011 de aprobare a Regulamentului 4/2011 al Comisiei Naționale de Valori Mobiliare, care se aplică împreună cu Legea contabilității nr. 82/1991 (republicată și modificată).

Evaluarea pozițiilor cuprinse în situațiile financiare este efectuată conform următoarelor principii contabile:

Principiul continuității activității - societatea își va continua în mod normal funcționarea într-un viitor previzibil fără a intra în imposibilitatea continuării activității sau fără reducerea semnificativă a acesteia.

Principiul permanentei metodelor - aplicarea aceluiași reguli, metode, norme privind evaluarea, înregistrarea și prezentarea în contabilitate a elementelor patrimoniale, asigurând comparabilitatea în timp a informațiilor contabile.

Atat Regulamentul nr. 4/2011 al CNVM, cât și suplimentar, Ordinul Ministerului de Finanțe Publice nr. 3055/2009 pentru aprobarea Reglementărilor contabile conforme cu directivele europene precizează: „**Modificarea politicilor contabile se efectuează numai pentru perioadele viitoare, începând cu exercitiul financiar următor celui în care s-a luat decizia modificării lor. Modificarea politicilor contabile poate fi efectuată numai de la începutul unui exercitiu financiar. Nu sunt permise modificări ale politicilor contabile pe parcursul unui exercitiu financiar.**”

Principiul prudentei - se ține seama de toate ajustările de valoare datorate deprecierilor de valoare a activelor, precum și de toate obligațiile previzibile și de pierderile potențiale care au luat naștere în cursul exercitiului financiar încheiat sau pe parcursul unui exercitiu anterior.

Principiul independenței exercitiului - sunt luate în considerare toate veniturile și cheltuielile exercitiului, fără a se ține seama de data încasării sau efectuării plății.

Principiul evaluării separate a elementelor de activ și pasiv - în vederea stabilirii valorii totale corespunzătoare unei poziții din bilanț se determină separat valoarea fiecărui element individual de activ sau de pasiv

Principiul necompensării - valorile elementelor ce reprezintă active nu sunt compensate cu valorile elementelor ce reprezintă pasive, respectiv veniturile cu cheltuielile.

Principiul intangibilitatii – bilantul de deschidere pentru fiecare exercitiu financiar corespunde cu bilantul de inchidere al exercitiului financiar precedent .

Principiul prevalentei economicului asupra juridicului - informațiile prezentate in situațiile financiare reflecta realitatea economica a evenimentelor si tranzacțiilor, nu numai forma lor juridica.

Principiul pragului de semnificație - orice element care are o valoare semnificativa este prezentat distinct in cadrul situațiilor financiare.

Politicele contabile adoptate de SIF Moldova sunt prezentate detaliat in Nota 6 “Principii politici si metode contabile” si fac parte integranta din **Manualul de politici contabile**.

15.2. Politica de provizioane

Consiliul de Administratie nu a apelat si nu intentioneaza sa apeleze in exces la politica de provizioane.

Provizioanele sunt recunoscute în momentul în care Societatea are o obligație legală sau implicită rezultată din evenimente trecute, când pentru decontarea obligației este necesară o ieșire de resurse care încorporează beneficii economice și când poate fi făcută o estimare credibilă în ceea ce privește valoarea obligației.

Pentru detalii se pot consulta anexele la situatiile financiare anuale:

- Nota 6 “Principii politici si metode contabile”
- Nota 2 “Provizioane”
- Nota 5 “Situatia creantelor” prezinta ajustarile de depreciere a creantelor, in principal din sentinte definitive si irevocabile in ceea ce priveste litigiile SIF Moldova.
- Nota 16 “Angajamente si obligatii contingente” prezinta in evolutie si in totalitate ajustarile pentru depreciere si provizioanele create in contradictoriu cu AVAS.

CAP.16. EVALUAREA PERFORMANTEI SOCIETATII SI A ACTIUNII SIF2

SIF Moldova prezinta actionarilor si investitorilor in cadrul rapoartelor periodice de activitate indicatorii specifici relevanti care permit masurarea performantei societatii si ai actiunii SIF2.

Principii recomandate de EFAMA³

1. *Prezentarea performantelor oferite investitorilor trebuie sa fie realizata in mod transparent.*
2. *Trebuie dezvaluite informatii suficiente pentru a indica gradul de risc asociat cu investitia realizata in actiunile companiei.*
3. *La cerere, trebuie sa se faca public fiecare activ investit si expunerea castigurilor anuale la pietele principale, pentru fiecare sfarsit de exercitiu financiar.*

Conducerea SIF Moldova prezinta in cadrul raportului trimestrial de activitate, principalii indicatori de analiza:

Pentru evaluarea performantei societatii

Indicatori de lichiditate - Prin analiza indicatorilor de lichiditate se determină capacitatea societății de a-și onora, la un moment dat, obligațiile de plată asumate pe seama activelor curente. Termenul de lichiditate indică abilitatea unui activ de a fi transformat în bani cu o pierdere minimă de valoare.

- Indicatorul lichiditatii curente
- Indicatorul lichiditatii imediate

Indicatori de activitate- Indicatorii de activitate relevă eficiența cu care compania își utilizează activele

- Viteza de rotatie a activelor imobilizate
- Viteza de rotatie a activelor totale
- Viteza de rotatie a debitelor-clienti

Indicatori de profitabilitate - Indicatorii de profitabilitate reflectă eficiența activităților efectuate de către o companie în sensul capacității acesteia de a genera profit din resursele disponibile

- Rentabilitatea capitalului angajat)
- Rezultatul pe acțiune de baza (lei/actiune)

³ EFAMA – Asociația reprezentativă a industriei fondurilor de investiții din Europa – prezintă lunar evoluția activelor nete precum și fluxurile de activ net pentru fiecare țară în parte.

Indicatori de rentabilitate (in cadrul sectorului de activitate)

- Rentabilitatea activelor - ROA6.
- Rentabilitatea capitalurilor proprii ROE7

Indicatori de performanta ai actiunii SIF2

- a) Valoarea unitara a activului net (lei)
- b) Dividend brut/actiune (lei)
- c) Rentabilitatea dividendului % - dinamica variatie dividend de la an la an
- d) Pret/actiune
- e) Prima / discount
- f) Capitalizare
- g) Activ net total
- h) Rata eficienta financiara
- i) Rezultat/actiune
- j) PER
- k) evaluarea actiunii SIF Moldova - variatie pret actiune de la an la an

Valoarea actiunii SIF Moldova reflecta in pretul ei o componenta data de conjunctura pietei si alta bazata pe sentimental pe care il au investitorii in potentialul de crestere al societatii. Cum conjunctura pietei nu poate fi influentata, ramane numai sentimentul transmis de companie prin actiunile ce conduc la performanta financiara sa determine cresterea gradului de incredere a actionariatului in actiunea SIFM si in managementul si strategia investitionala a companiei. Cresterea gradului de incredere in actiune determina implicit o crestere a gradului de atractivitate a actiunii si implicit a valorii de piata a acesteia.

Rapoartele trimestriale prezinta situatia detaliata a activelor administrate de SIF Moldova, evaluate conform reglementarilor legale aplicabile.

*Actionarii SIF Moldova au posibilitatea sa ia cunostinta lunar, prin intermediul **newsletter-ului**, de evolutia si randamentul comparativ al actiunii SIF2 fata de indicele sectorial BET-FI precum si fata de societatile din componenta sectorului.*

Asociatia Administratorilor de Fonduri din Romania - prezinta lunar evolutia comparativa a SIF-urilor. Sunt ilustrati indicatori referitori la activul net, profitabilitate, capitalizare, valoarea primei/discountului, eficienta financiara, precum si indicatori de tranzactionare. Valorile sunt prezentate atat ca evolutie fata de luna precedenta cat si fata de perioada corespunzatoare a anului anterior.

EVALUAREA IMPLEMENTARII GUVERNANTEI CORPORATIVE

Scopul evaluarii implementarii Guvernantei Corporative il reprezinta imbunatatirea permanenta a eficientei SIF Moldova, cu efect direct in cresterea performantei.

Obiectivul evaluarii implementarii Guvernantei Corporative este de a prezenta concret care sunt modalitatile de implementare a principiilor Codului de Guvernanta. Sunt prezentate actiunile intreprinse, evaluarea implementarii si cuantificarea rezultatelor obtinute.

1. Evaluarea implementarii Codului de Guvernanta Corporativa si a respectarii procedurilor

Evaluarea si masurarea activitatii companiei se va face de catre emitent, prin autoevaluare, si/sau de catre entitati externe cu experienta in domeniul scoringului Guvernantei Corporative.

Avand un obiectiv bine determinat si definit, evaluarile activitatilor desfasurate se vor face atat din punct de vedere cantitativ cat si calitativ, in acest fel fiind oferite cele mai bune optiuni pentru managementul companiei in organizarea personalului pe cele mai potrivite posturi, in definirea si detalierea cu o mai mare precizie a fiselor de post, in scopul obtinerii unei eficiente si productivitati maxime a muncii.

Rezultatele evaluarii pe baza de scoring vor fi prezentate descriptiv, sub forma mesajelor de apreciere, si sub forma grafica, folosind cele mai sugestive metode specifice acestui domeniu.

Aspectele ce se iau in considerare in cadrul implementarii sistemului de Scoring al Codului de Guvernanta Corporativa (CGC) sunt:

a) Conceptul scoringului codului de guvernanta corporativa (CGC)

- reflecta evaluarea sistemului de scoring implementat, practicile, politicile si limitele in care acestea deservesc interesele actionarilor companiei;
- include, de asemenea, intreaga interactiune dintre Management, Consiliu de Administratie, actionari si reprezentanti ai actionarilor;
- presupune crearea unui modul informatic prin care sa se permita interactiunea din partea actionarilor cu sistemul de evaluare, pe baza de "carduri de scoring", in ceea ce priveste implementarea Codului de Guvernanta Corporativa de catre companie;
- pentru alinierea la sistemele informatice de evaluare existente se vor folosi in scoringul Guvernantei corporative o scala de la 1 la 5, unde 5 este scorul maxim iar 1 scorul minim al evaluarii.

b) Metodologii de evaluare si implementare a scoringului

- Metodologia de construire a sistemului de evaluare presupune implementarea de algoritmi de masurare si evaluare a performantei prin intermediul analizei obiectivelor atinse (rezultatelor obtinute) atat din punct de vedere cantitativ cat si calitativ, precum si evaluarea acestei performante raportata la obiectivele propuse si/sau la o referinta prestabilita prin metoda de scoring, pe urmatoarele sectiuni:
  - Cadrul General – Implementarea Principiilor de Guvernanta Corporativa;
  - Cadrul Specific activitatii SIF Moldova

c) Descrierea metodelor utilizate

➤ *Referinte*

Procedurile de implementare a Codului de Guvernanta la SIF Moldova prevad stabilirea unui cadru de referinta fata de care se compara activitatea SIF Moldova la un anumit moment dat. Evaluarea propriu-zisa se face pe baza unui sistem de scoring.

➤ Limitari

Exista proceduri din cadrul Codului de Guvernanta Corporativa – SIF Moldova ce nu pot fi evaluate (deloc sau numai partial) datorita caracterului subiectiv al datelor utilizate in analiza, avand ca sursa, influenta externa puternica ce altereaza eficienta metodelor de atingere a obiectivului propus prin procedura in cauza. Cu tot acest impediment sistemul de evaluare va semnala influenta aparuta si limitarea capacitatii de evaluare prin scoring, specificand totusi sursa cauzelor de natura externa (sau in mod exceptional de natura interna) ce a impiedecat generarea scoringului de evaluare

➤ Tipuri de analiza

Atat in Cadrul General cat si in Cadrul Specific al Codului de Guvernanta Corporativa SIF Moldova avem de-a face cu doua categorii de informatii ce trebuie masurate, cuantificate, analizate si interpretate in raport cu o referinta / un benchmark. Acest tip de analiza este la randul lui de doua categorii:

- *Analiza calitativa* de tip scoring pentru evaluarea compartimentelor, activitatilor si procedurilor de natura calitativa direct si indirect productive;
- *Analiza cantitativa* de tip scoring pentru evaluarea implementarii Codului de Guvernanta Corporativa - SIF Moldova la nivelul Managementului si in cadrul compartimentelor, activitatilor si procedurilor de natura cantitativa, direct productive.

➤ Tehnici de analiza

Tehnicile de analiza calitativa si cantitativa sunt diferite si presupun:

- In cazul *analizei calitative* se utilizeaza o metoda de comparare de texte (intre textul martor cel al Codului de Guvernanta Corporativa – SIF Moldova si textul introdus prin autoevaluare) rezultatul obtinut fiind reprezentat de o nota de scoring calitativ interpretata, usor de urmarit si corectat.
- In cazul *analizei cantitative* se utilizeaza o metoda de scoring direct, bazata pe construirea de referinte / a unui benchmark numeric rezultat din seriile de date aflate la dispozitie.

Prin cele doua metode se genereaza o imagine completa a evaluarii implementarii Codului de Guvernanta Corporativa – SIF Moldova si se va pune in atentie actionarilor si a managementului prin raportul astfel obtinut, a tuturor aspectelor de performanta, calitate a performantei, conformitate si conduita corporativa care au fost avute ca obiectiv.

➤ Interpretare raport final

Rezultatele cantitative si calitative obtinute in urma evaluarii implementarii Codului de Guvernanta Corporativa – SIF Moldova sunt diseminate intr-un raport configurabil pe capitole si teme de interes in functie de publicul tinta a raportului ce urmeaza a fi generat.

Raportul este de asemenea prevazut cu grafice ce arata evolutia si comparatii cu indicatori cheie ai Guvernantei Corporative specific domeniului de activitate – investitii financiare.

2. Masurarea performantei manageriale pe baza de indicatori

1. Introducere

Prin utilizarea Scoringului Performantei Manageriale se deschide tuturor actionarilor posibilitatea de a vedea diagrama calitativa si cantitativa a realizarii efective a performantelor in conditiile definite de catre management si din perspectiva intrinseca si absoluta a actionarului. Componentele acestui scoring permite vizualizarea, analizarea si optimizarea sau imbunatatirea:

- **competentei** cu care se realizeaza performanta fata de un benchmark de referinta caracteristic ales (scoringul cantitativ)
- **calitatii deciziei** luate la nivel managerial in cuantificarea competentelor in performanta financiara absoluta direct transferabila catre actionari

Indicatorii de Performanta ai Managementului, numiti si Indicatori de Performanta Pozitiva arata, in cazul SIF Moldova, capacitatea si competentele cumulate ale echipei manageriale de a atinge obiectivele propuse.

Exista companii ce utilizeaza Indicatori de Performanta Manageriala de tip dual (cantitativ/calitativ). In acest document sunt prezentati numai Indicatorii de Performanta Manageriala de natura cantitativa.

In cadrul evaluarii SIF Moldova sunt adoptate mai multe categorii de indicatori de performanta, fiecare clasa de indicatori fiind alocata specificului organizational si al compartimentelor care ii genereaza dar si pentru uzul general in cazul in care se urmaresc performante de tip calitativ sau cantitativ ce au in componenta lor activitati cu structuri complexe ierarhizate sau interdisciplinare.

Ca urmare a complexitatii si continutului acestor indicatori de performanta, au rezultat urmatoarele categorii de indicatori de performanta ce sunt in proces de implementare de SIF Moldova: *resurse umane si dezvoltare competente personal, economic si financiar, implementare guvernanta corporativa, performanta manageriala*

Aceste categorii de indicatori de performanta acopera toata gama de care SIF Moldova are nevoie in monitorizarea si gestionarea performantei create, la nivel de individ / personal, compartiment direct sau indirect productiv, organizatie, management si actionariat.

2. Descriere sistemului de evaluare prin metoda de scoring a Indicatorilor de Performanta Manageriala

Aceasta sectiune isi propune descrierea sistemului de masurare a performantei manageriale prin metoda de scoring, incercand-se acoperirea urmatoarelor trei aspecte:

a. Cadrul indicatorilor de referinta

Referintele utilizate in aceasta metoda de evaluare a Indicatorilor de Performanta Manageriala constau in construirea de indicatori de referinta pe baza datelor

financiar - contabile sau de portofoliu ale tuturor companiilor ce reprezinta sectorul financiar din care SIF Moldova face parte cu restrictiile si limitarile descrise in continuare;

In aceasta categorie se definesc numai indicatorii de referinta calculati cu ajutorul datelor publicate de aceste companii fara a se face referire la nume sau la alte detalii ce pot duce la o identificare specifica a companiilor care fac parte din sectorul financiar;

Pentru o simetrie si o omogenitate a datelor utilizate in construirea acestor referinte, se aleg numai companiile cu un grad de similitudine al activitatii de cel putin 80% cu activitatea SIF Moldova;

Raportarea rezultatelor se va face intr-un tabel comparativ, in care in paralel sunt listate rezultatele Indicatorilor de Performanta Manageriala calculati pentru SIF Moldova si media sectoriala a indicatorilor sectorului financiar constituiti ca referinta;

De asemenea, raportul va contine si grafice reprezentative comparative la nivel sectorial, iar odata cu trecerea timpului, evolutia istorica si dinamica Indicatorilor de Performanta Manageriala raportati la o perioada.

b. Indicatori utilizati – tehnici de scoring

Indicatorii pe care se construiesc referintele / benchmark-urile de performanta manageriala numai din punct de vedere cantitativ - ne arata performanta manageriala intrinsec creata din punct de vedere contabil si al managementului fiscal, financiar / investitional, si sunt, intr-o prima etapa, considerati cu ponderi egale de participare la indexul general de performanta.

Atat in selectarea/redactarea/optimizarea tipului de structura a formulei de aplicat pentru evidentierea indicatorilor de performanta manageriala IPM Cantitativ/Calitativ, cat si pentru adaptarea nivelului de fidelitate si realism al Scoring Management la profilul de activitate al SIF Moldova, s-a avut in vedere:

- Puterea de a obtine profit crescator (ca valoare si ca marja) din managerierea activelor avute la dispozitie.
- Distribuirea de dividende care sa multumeasca actionarii companiei.
- Stabilirea unui Payout Ratio care sa duca si la calibrarea unei parti din profitul net ramasa la dispozitia companiei care sa faca posibila derularea investitiilor ulterioare.
- Cresterea capitalului actionarilor.
- Activitate desfasurata in conditii de risc controlat.

Prin aplicarea IPM si analiza rezultatelor obtinute, din analiza comparativa fata de benchmark cat si ca tendinta individuala, se va urmari transformarea Scoringului intr-un instrument eficient de lucru. Astfel, functie de raportarile financiare oficiale (semestru si an)

ale componentelor benchmark-ului considerat, interpretarea rezultatelor Scoringului va da indicii atat asupra nivelului performantei cat si asupra posibilitatilor de actiune ale managementului de calibrare a unor segmente de activitate in vederea atingerii obiectivelor propuse prin strategiile declarate.

De mentionat ca sistemele ce urmeaza a fi implementate folosesc putin din tehnicile standard de analiza si evaluare existente in forma standardizata si de aceea o buna parte din formule, algoritmi, proceduri etc, se regasesc in forma adaptata si specifica activitatii SIF Moldova.

CAP.17. PROCESUL DE RESTRUCTURARE / REORGANIZARE A SOCIETATII

Consiliul de Administratie are permanent in atentie optimizarea structurii organizatorice pentru asigurarea gestionarii active si performante a portofoliului.

SIF Moldova are definita o politica de conformitate interna, politica ce reprezintă un program complex care cuprinde activități de reglementare, management al riscului, fundamentarea deciziei investiționale, pregătire a personalului și adaptare continuă a **structurii organizatorice** pentru flexibilizarea și creșterea randamentului actului decizional

Procesul de optimizare vizeaza **armonizarea structurii organizatorice cu evolutiile din mediul in care activeaza organizatia** si urmareste **valorificarea superioara a expertizei personalului din perspectiva calitatii deciziilor si vitezei de adoptare a acestora.**

In acest proces continuu Consiliul de Administratie analizeaza oportunitatea adoptarii unor masuri privind

- reconfigurarea / optimizarea organigramei si fluxurilor decizionale
- stabilirea structurilor/nivelelor ierarhice si responsabilitatilor compartimentelor;
- integrarea unor activitati/operatiuni pentru scurtarea ciclului analiza – decizie – implementare;
- cresterea nivelului de expertiza prin infiintarea de comitete consultative in cadrul consiliului de administratie.
- procedurarea activitatii utilizand ca suport un sistem informatic integrat

Programele de restructurare vizeaza, in paralel, atat dimensionarea optima a personalului in raport cu obiectivele si performantele organizatiei cat si **optimizarea costurilor**, respectiv incadrarea acestora in plajele acceptate in sectorul specific.

Deciziile adoptate in planul restructurarii/reorganizarii activitatii sunt comunicate catre actionari, feedback-ul acestora fiind important in conturarea directiilor de actiune in ceea ce priveste politica de personal si structura organizatiei.

17.1. Actul Constitutiv

Revizuirea actului constitutiv – reprezinta o preocupare constanta a Consiliului de Administratie in sensul armonizarii prevederilor acestuia cu legislatia aplicabila si cu necesitatea reducerii cvorumului privind desfasurarea adunarilor, adoptarea de hotarari si delegarea de competente catre Consiliul de Administratie, in acord si cu aspectele validate in adunarile generale ale actionarilor desfasurate la emitentii de referinta.

In contextul definirii ca prioritate strategica imbunatatirea guvernantei corporative in cadrul SIF Moldova, revizuirea Actului Constitutiv reprezinta unul din principalele proiecte.

Consiliul de Administratie are in vedere ca anual, premergator adunarii generale a actionarilor, sa evalueze mediul in care se desfasoara activitatea, contextul macroeconomic si alte aspecte care pot influenta performantele societatii si sa analizeze oportunitatea propunerii pe ordinea de zi a AGA a unor decizii privind modificarea actului constitutiv.

In motivatia oportunitatii convocarii AGEA cu propunere de modificare a Actului Constitutiv, se vor avea in vedere, cel putin , urmatoarele aspecte:

1. *evolutia inregistrata in structura de actionariat*, opiniile exprimate de catre actionari in cadrul adunarilor generale ale actionarilor, cu prilejul intalnirilor de lucru bilaterale sau in cadrul unor evenimente cu participare internationala;
2. *politica de consultare a actionariatului*, prin intermediul Adunarilor Generale ale Actionarilor;
3. *implementarea recomandarilor din acquis-ul comunitar*, ale CNVM si ale BVB cu privire la principiile de conducere corporatista, principii ce trebuie respectate prin armonizarea prevederilor actului constitutiv cu cele ale legislatiei aplicabile;

Actul constitutiv al SIF Moldova prevede la art 19 – “Dispozitii finale” astfel: *“Prezentul act constitutiv se completeaza cu prevederile si reglementarile legale aplicabile în materie de societati comerciale - drept comun - si cu prevederile legale speciale în materia societatilor de investitii financiare”.*

4. *armonizarea* cu cele mai bune practici in domeniu precum si asigurarea cadrului pentru posibilitatea transpunerii operative a modificarilor legislative la nivel national si international.

Consiliul de administratie are in vedere ca propunerile de revizuire a actului constitutiv sa conduca la : implementarea celor mai inalte standarde de guvernanta corporativa , asigurarea flexibilitatii actului decizional la nivelul adunarilor generale si evitarea unor blocaje decizionale, delegarea de competente de la adunarea generala a actionarilor catre consiliul de administratie - in vederea cresterii operativitatii implementarii unor operatiuni corporative esentiale pentru societate, asigurarea cadrului pentru realizarea unei comunicari efective si active cu actionarii, asigurarea functionarii Consiliului de Administratie ca un organism colectiv pe baza unei informari corecte si complete, adoptarea unor structuri clare si transparente de guvernanta corporativa s.a

Modificarea actului constitutiv are ca obiective: claritate si simplitate, implementarea celor mai bune standarde de guvernanta corporativa, transparenta, eliminarea oricaror bariere nejustificate in exercitarea drepturilor actionarilor , rezultatul vizat fiind realizarea unui Act Constitutiv modern si flexibil.

Din perspectiva naturii modificarilor propuse pentru actul constitutiv, acestea se refera la :

1. armonizarea continutului cu prevederile legislative aplicabile prin adoptarea unor facilitati oferite de cadrul legislativ, ce conduc la:

- a. eliminarea actualelor bariere statutare privind cvorumul de desfasurare a adunarilor generale ale actionarilor, ce ar permite ulterior flexibilitate in adoptarea deciziilor ce au ca obiectiv cheie cresterea *performantei SIF Moldova*;
  - b. alinierea la modul de desfasurare a sedintelor CA introdus de Legea 441/2006;
2. asigurarea posibilitatii de valorificare a unor oportunitati de pe pietele nationale, comunitare si extracomunitare prin:
- a. asigurarea posibilitatii de valorificare a unor oportunitati de pe pietele nationale, comunitare si extracomunitare prin delegarea unor competente catre Consiliului de Administratie privind majorarea capitalului social;
  - b. posibilitatea de investitii pe pietele reglementate din state membre si/sau din state nemembre U.E.
3. asigurarea implementarii principiilor de guvernanta corporativa in modul de functionare si organizare al SIF 2 Moldova, fiind vizate cu prioritate:
- a. detalierea obiectului de activitate al societatii;
  - b. modalitatea de reprezentare a actionarilor in cadrul adunarilor generale;
  - c. eliminarea oricarui prag de detinere a actiunilor SIF 2, in conditiile respectarii unui cadru legislativ favorabil actionarilor;
  - d. posibilitatea de a lista in paralel actiunile SIF 2 pe o alta piata reglementata.
4. prevederi noi referitoare la structura si atributiile consiliului de administratie:
- a. extinderea competentelor consiliului;
  - b. cadrul statutar care sa permita si trecerea către forma de administrare în sistem dualist, daca este cazul;
  - c. delegarea unor competente catre un comitet de management compus din minim 2 directori.

Actul Constitutiv al SIF Moldova, entitata reglementata de CNVM, in forma aprobata de actionari in cadrul adunarii generale a actionarilor se supune avizarii Comisiei Nationale a Valorilor Mobiliare.

17.2. Managementul cheltuielilor de functionare/ administrare

Consiliul de Administratie are ca obiectiv permanent incadrarea cheltuielilor de administrare in plaja comisioanelor platite societatile de administrare de catre fondurile de investitii (0,10% - 0,45% din valoarea activelor totale)

In structura cheltuielilor de administrare, o parte importanta o constituie **cheltuielile cu comisioanele si onorariile impuse societatii.**

Aceasta categorie, in cazul SIF Moldova- entitate reglementata de CNVM si emitent cotate la BVB- cuprinde: comisioanele si onorariile datorate CNVM, societatii de depozitare, societatii de registru, BVB, auditorului extern.

Cheltuielile variaza in functie de valoarea activului net lunar, de numarul adunarilor generale ale actionarilor desfasurate, precum si de gama de servicii prestate de auditorul independent, conform reglementarilor aplicabile (audit: situatii financiare conform reglementarilor nationale cat si pentru situatii financiare IFRS separate si consolidate, revizuri semestriale, tranzactii incheiate de administratori peste 50.000 euro, etc).

Valoarea cheltuielilor cu comisioanele nu poate fi optimizata prin decizii interne si influenteaza in mod direct indicatorii de performanta.

Cheltuielile de administrare includ si unele cheltuieli cu prestatiile externe sau cheltuieli cu impozite si taxe aferente proprietatilor detinute precum si cheltuielile cu prestatiile juridice destinate recuperarii unor creante.

In cadrul rapoartelor periodice de activitate Consiliul de Administratie informeaza investitorii cu privire la nivelul cheltuielilor de administrare si pozitionarea in raport cu nivelul comisiunelor platite societatilor de administrare de catre fondurile de pensii.

17.3. Sistemul de administrare

In concordanta cu prevederile actului constitutiv, SIF Moldova este administrata in sistem unitar, sistem care este specific organismelor de plasament colectiv reglementate de CNVM.

SIF Moldova, in conformitate cu prevederile art. 153 din Legea 31/1990, poate opta prin hotarare a adunarii generale extraordinare a actionarilor, sa treaca la un sistem dualist, in care sa fie administrata de un directorat si de un consiliu de supraveghere

Sistemul de administrare dualist este reglementat de Legea societatilor .

In prezent, consiliul de administratie considera ca sistemul unitar de administrare este adecvat pentru organizarea si functionarea SIF Moldova.

În cazul în care s-ar propune un sistem de administrare dualist, administratorii vor informa acționarii și piața cu privire la motivele unei astfel de propuneri, precum și cu privire la modul în care se are în vedere faptul că Codul va fi aplicat la noul sistem de management si control.

În cazul adoptării unui sistem de management și control dualist, articolele Codului de Guvernanta Corporativa se aplică în măsura în care sunt compatibile, adaptand dispozitiile individuale la sistemul specific adoptat, fiind consecventi cu obiectivele unei bune guvernante corporative, cu transparența informațiilor, protecția investitorilor și a piețelor, care sunt urmărite de catre Cod în lumina criteriilor prevăzute de prezentul articol.

În primul raport de Guvernanta Corporativă publicat după modificarea sistemului de management și control, SIF Moldova va descrie în detaliu modul în care Codul a fost aplicat unui astfel de sistem. Aceste informații vor fi publicate, de asemenea, în rapoartele ulterioare, indicând orice modificări aduse procedurii urmarite în aplicarea Codului la sistemul de management si control selectat.

CAP.18. POLITICI IN DOMENIUL RESURSELOR UMANE

SIF Moldova acorda o atentie deosebita resursei umane in sensul asigurarii continuitatii programelor de perfectionare profesionala pentru mentinerea expertizei dobandite pe parcursul mai multor ani de specializare sau pentru dezvoltarea de noi valente, necesare in cresterea performantei societatii.

Instruirea personalului pe diverse domenii de activitate (consultant de investitii, evaluator, auditor financiar, expert tehnic, etc.) are rolul de a asigura creșterea capacității de reacție a organizației la efectele crizei financiare prelungite, proces esențial în fundamentarea deciziilor în condiții de incertitudine (analiza fundamentală, analiza tehnică, macroeconomie etc.) și în domeniul conformității (audit intern, control intern).

Procesul de pregătire este unul continuu și se realizează în colaborare cu consultanți/ experți ce activează pe piața de capital internă și internațională.

În cadrul SIF Moldova există un cod de conduită care definește **valorile de baza ale societății** și constituie baza unei culturi corporatiste în conformitate cu legea și orientată pe principii etice.

Prevederile **Codului de conduită** se aplică și trebuie respectate de către toți salariații SIF Moldova. De asemenea, toți terții care acționează din partea/în numele S.I.F. Moldova trebuie să respecte prevederile Codului de conduită.

Câteva din valorile de baza ale Codului de conduită:

Respect reciproc, onestitate și integritate

Respectăm opiniile altora și demnitatea lor personală, dreptul la propria imagine și la protecția informațiilor personale.

Nu tolerăm nici un fel de discriminare sau hartuire pe seama naționalității, culturii, religiei, sexului, vârstei sau handicapului fizic.

Nu tolerăm abuzurile, amenințările, presiunile sau intimidarea fizică ori verbală.

Angajarea, promovarea și evaluarea salariaților se bazează exclusiv pe criteriile de performanță.

Solicitarea, oferirea și acceptarea unor avantaje

Nu acceptăm și nu acordăm nici un avantaj necorespunzător principiilor Codului de conduită. Salariații și persoanele care lucrează pentru S.I.F. Moldova nu oferă sume de bani oficialilor publici sau oricărui alte persoane, pentru a obține sau accelera serviciile furnizate de aceste persoane, la care există un drept legal. Excepții sunt permise doar în caz de interese care sunt protejate legal, cum ar fi situațiile în care viața sau integritatea este în pericol și dacă singurul mod de a îndepărta acest pericol este de a face o astfel de plată.

Competitia corecta

S.I.F. Moldova aplica cerinta de integritate in competitia de piata.

S.I.F. Moldova respecta regulile unei competitii corecte si regulile comportamentului de piata prevazute de reglementarile nationale si internationale; nu trebuie sa ne angajam verbal in nici o actiune inacceptabila.

“Codul de conduita” poate fi consultat pe website: www.sifm.ro/despre noi.

CAP.19. REVIZUIREA CODULUI

Codul de Guvernanta Corporativa se va revizui de catre Consiliul de Administratie ori de cate ori este necesar, dar cel putin o data pe an.

Odata cu prezentarea Raportului de Guvernanta Corporativa - anexa la Raportul anual de activitate al Consiliului de Administratie - in cadrul Adunarii Generale a Actionarilor de bilant se va informa si se va comunica ultima forma revizuita a Codului.

Prezentul Cod de Guvernanta Corporativa a fost intocmit in 2 exemplare si aprobat in sedinta Consiliului de Administratie din data de 28.02.2013.

Costel CEOCEA	.....
Claudiu Liviu DOROS	.....
Elena ANDREI	.....
Emilian BADICA	.....
Dumitru BONTAS	.....
Valentin IONESCU	.....
Iosefina MOROSAN	.....